

Sjøfugler i Karmøy

Hekkesesongen 2010

Årsrapport nr 6

Mink- og sjøfuglprosjektet

Arnt Kvinnesland
Karmøy Ringmerkingsgruppe

Innhold

Innledning	3
Sammendrag	3
Påvirkningsfaktorer	6
Været	7
Næringsforholdene.....	10
Predatorer	12
Minkjakta.....	18
Ternekoloniene	19
Gjennom sesongen.....	19
Ringmerking, kontroller og gjenfunn	24
Kart over koloniene	27
Kolonidagbok	28
Oppsummering av 2010-sesongen	40
Bestandsutvikling 2005-2010	43
De øvrige sjøfuglene	45
I reservatene	45
Utenom reservatene	48
Mer fra sjøfuglmerkingen	51
Fargemerkingprosjekter	51
Toppskarvmerking på Jarstein	53
Gjenfunn og kontroller 2010	55
Til ettertanke	57

Takk til alle som bidro med feltarbeid, ringmerking og observasjoner i 2010. Stor takk også til alle som hjalp til med å redusere bestanden av mink i Karmøy-naturen. Forkortelser benyttet for observatører, jegere eller andre som har bidratt mest til årets rapport: Oskar K. Bjørnstad (OKB), Kjell-Sigve Kvalavåg (KSK), Arnt Kvinnesland (AKV) og Dag L. Fjeldstad for merkeinnsatsen på toppskarv. Honnør til naturforvalter Peder Christiansen som forsetter å vise interesse for prosjektet og hjelper til med den økonomiske biten samt sørger for en årlig samling på rådhuset for de ivrigste minkjegerne og øvrige medarbeidere.

Forsidebildet viser en vandrefalk som akkurat har fanget en fiskemåke i luften og fraktet den til nærmeste strandberg for å fortære den. Vandrefalken er en relativt ny predator blant sjøfuglene i Karmøy. Vikevågen, 8.3.2010.

Rapporten er utarbeidet av Arnt Kvinnesland som også har tatt bildene (dersom ikke annet er oppgitt). Ferdigstilt 7.12.2010.

Bidrag ønskes til neste årsrapport. Dersom du tar bilder under minkjakta i 2011 eller observerer noe som kan være av verdi for å belyse hva som skjer blant sjøfuglene våre, så send inn tekst og/eller foto til okb@fugler.net. Innrapportering av rev og mår sett eller jaktet er også ønskelig.

Innledning

Årets rapport er i hovedsak satt sammen på samme vis som de fem foregående, men i noe kortere form, med fokus på hekkeresultatene for ternene. Det er ikke tatt med observasjoner fra ferskvannsreservatene denne gangen fordi både Heiavatnet og Tjøsvollsvatnet har blitt undersøkt uavhengig av mink- og sjøfuglprosjektet. I tillegg er de to lokalitetene mye besøkt av fuglefolk som legger sine observasjoner derfra fortløpende på nettsider som artsobservasjoner.no. Stiklevatnet ble inventert som tidligere år, men resultatene vil bli slått sammen med øvrige funn fra området i en annen rapport.

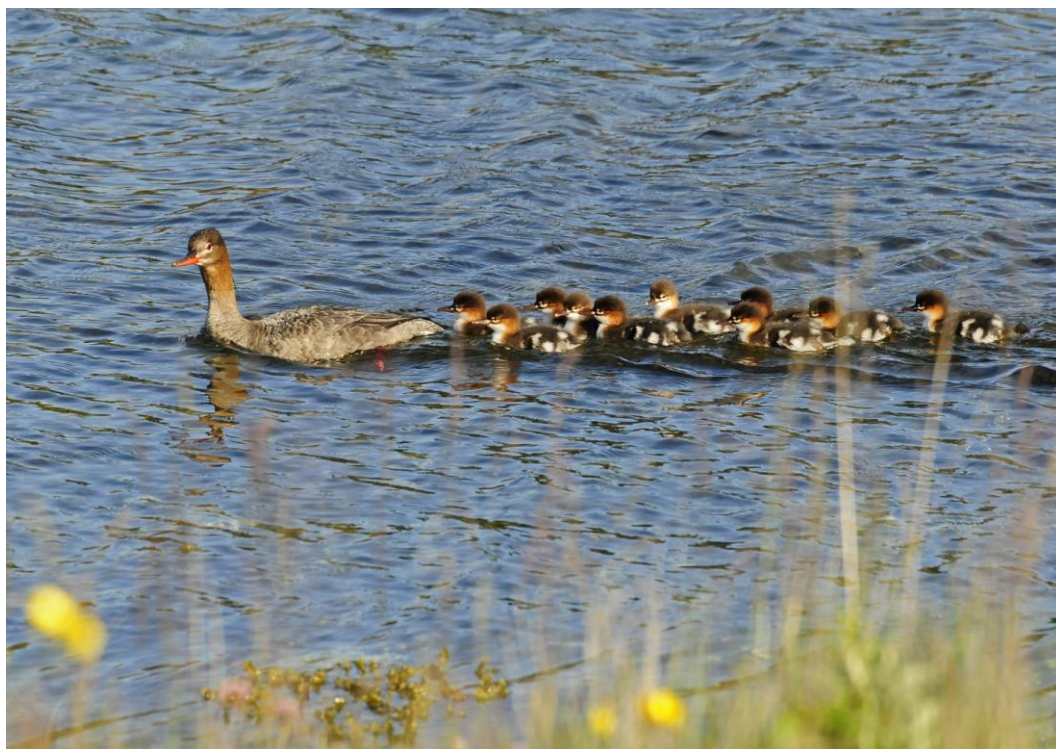
Et nytt nettsted ble tatt i bruk i 2010 for bl.a. å kunne informere om utviklingen i ternekoloniene gjennom sesongen. Spennende videofilming ble gjort av en eggrøvende hubro i ternekolonien i Kvalavåg. Bilder av hubroens nattlige visitter og gjøremål ble gjort tilgjengelig på <http://karmoy.ringmerkingsgruppe.no/>, og kommentarer til det som skjedde finner du i kapitlet om ternekoloniene i rapporten her. Resultater fra ringmerkingen av sjøfugl har fått litt ekstra plass i rapporten denne gangen. Dette er gjort for å gi oppmerksomhet til det viktige arbeidet som gjøres med bl.a. å skaffe til veie informasjon om våre lokale hekkefuglers reisevirksomhet i løpet av vinterhalvåret. I stedet for masse tekst, har vi til sist i rapporten tatt med en del ekstra bilder som gir et inntrykk av fuglelivet i Karmøys skjærgård gjennom hekkesesongen.

Det var i fjor et mål at 2010-rapporten skulle ha med en artsgjennomgang med status for samtlige hekkede sjøfugler i Karmøy i prosjektperioden. Her skulle det ikke bare være med typiske sjøfugler som er helt avhengige av havet som næringskilde, men alle arter som i løpet av hekketida regelmessig benytter sjø og kyst som raste- og fødesøksområder. Av ulike årsaker har denne artsoversikten måtte utsettes. Men dersom kommunen ved naturforvalteren er interessert i en oppdatert status for våre hekkefugler knyttet til marine miljøer, eventuelt for samtlige arter, vil en slik oversikt la seg utarbeidet i løpet av 2011 eller 2012.

Sammendrag

Hekkesesongen 2010 ble en mikset forestilling for Karmøys terner. Noen kolonier lyktes over all forventning, andre mislyktes totalt, med flertallet i siste kategorien. Koloniens skjebne vitner om at mye stod ternene i mot denne sesongen. Kolonier nær hverandre, f.eks. Jegningen, Sund og Kvalavåg endte opp med helt ulike hekkeresultater. Matknapphet kan derfor ikke ha spilt inn i særlig grad, da ville ikke en av koloniene hatt et maksimalt godt hekkeresultat, mens de to andre led av sult og knapt nok fikk en unge på vingene. Ved ankomst og under etablering av koloniene i mai/juni, kan det derimot ha vært problemer med næringstilgangen. Begge terneartene meldte nemlig pass på de indre hekkeplassene ved Høvring, og bare et fåtall terner gikk til sist til hekking her. Koloniene i Karmsundet og langs vestsida kom i gang som normalt, og det ble ikke notert at verken egg eller unger ble forlatt blant de som gikk til hekking tidligst.

Minken slo dessverre etter hvert ut alle ternekoloniene i Karmsundet. Yngleplassene til minken ved to av koloniene, Bygnes og Dragøy, ble oppsporet ved hjelp av hunder da vi så at ting begynte å gå galt, og flere mink ble tatt, men dessverre for seint til å redde ternene. Rask forsvinning av egg og unger i koloniene på Visnes, Sæbø og Dale på Torvastad, kan tyde på at mink var på ferde også her; i tillegg var hubroen aktiv i disse koloniene. En koloni her ble

Øverst: Ingen mink, bare kos. Makrellternene hadde nok et år med suksess på holmen på Sund i Vedavågen. Nesten samtlige par som gikk til hekking fikk unger på vingene. Nederst: Silanda ved ternekolonien ved Bygnes (nord) kom på sjøen med 10 unger. Ungflokken ble dessverre raskt redusert til 4. Kan minken også ha tatt andungene i likhet de mange terneungene den drepte her? 21.6.10.

plyndret av tre ungdommer. De ble oppdaget og fikk bot. Ternekoloniene ved Skudeneshavn har blitt hardt predatert av mink gjennom hele prosjektperioden, med det resultat at det i år hekket under 10 par i hele dette attraktive terneområdet.

Uvær i midten av juli må ta skylda for at mange terner gav opp. I kuling og storm med store nedbørsmengder klarte ikke alle ternene både å holde egg eller unger varme og samtidig finne nok mat. Typisk under slike forhold er at kolonier i lune farvann klarer seg best. Eksempler på dette i år: I Lauvika på Salvøy ble ingen reir forlatt og bare noen få unger døde, mens det på forblåste Jegningen 3 km mot sørvest gikk helt galt og ingen unger vokste opp. Siden rødnebbterna alltid er i flertall i den ytre skjærgården, er denne som rammes hardest i værharde perioder.

Også for de øvrige sjøfuglene ble 2010 en blanding av suksess og fiasko. På den positive sida ble det et kjempeår for ærfugl, toppskarv, tjeld og samtlige måker (inkludert krykkja der den fikk fred). Silanda lyktes med å få unger på sjøen på de to samme stedene som i fjor: Bygnes og Husøy. Dessverre ble det ikke observert ungekull i noen ferskvann. De stadig flere mislykka hekkingene i ferskvann skyldes trolig at mink også er på farten her. Det ble avdekket mink flere steder – også ungekull, langt fra sjø. I tillegg er jo måren også en dyktig svømmer – og kan nok være en like stor trussel mot endene i Karmøy som minken – både i sjø og i ferskvann. Et reirfunn av brunnakke ved Husøy var positivt, men det ble aldri sett unger i området etter at eggene skulle være klekket. De tidligere så tallrike gressendene, brunnakke og krikand, er fortsatt på utryddelsens rand i Karmøy.

Gravanda hadde et dårligere år enn i fjor. Unger ble kun påvist i Tarevika, men disse ble ikke sett som juvenile i området utover sommeren, slik at det er usikkert om de vokste opp. Det foregikk et svært tidlig borttrekk av voksne gravender fra øvrige hekkeplasser.

I reservatene lengst til havs hadde havhesten et bedre år enn i fjor, men tapet av unger i dundrakt var stort både på Urter og Ferkingstadøyane. Lunde og teist hekket i normale antall. Ungemating og ungfugler på sjøen tydet på at begge artene reproduserte bra.

Av vaderne lyktes i tillegg til tjelden også rødstilken bedre enn i fjor. Best klarte de parene seg som hekket i eller ved ternekolonier – på holmer, strandenger eller beitemark. Stadig færre rødstilker får unger fram på lynchheienes torvmyrer. Hettemåkene lyktes bra både i Bøvatnet og på Jegningen, men det ble total fiasko for de som forsøkte seg i Tjøsvollsvatnet.

Til venstre: Tjeld og rødstilk på plass ved ternekolonien Indreholmane, Bygnes. Til høyre: Hettemåkene har så vidt kommet i gang med hekkingen på Jegningen. Begge bildene: 13.5.10.

Påvirkningsfaktorer

Det er mange faktorer som må samspille positivt for at en fugleart skal kunne overleve eller øke i antall. I dette avsnittet tar vi med de elementene vi mener har størst innvirkning på sjøfuglbestandene. Ikke alt kan vi gjøre noe med, men med rett forvaltning vil vi kunne glede oss over et rikt mangfold langs kysten også i framtida.

Værforholdene har mye å si for hekkeresultatet. Sjøfuglene er robuste skapninger, men i hekketida viser det seg likevel at bl.a. arktiske arter som havhest og rødnebbterne får problemer når det stormer og striregner over lang tid mens de har egg eller små unger. En skikkelig uværperiode fikk vi også i år – midt i juli.

Selv om minken er en alvorlig trussel mot mange av sjø- og våtmarksfuglene våre, er det ikke dermed sagt at dette pelsdyret er eneste grunnen til at mye har gått galt for fuglene ved sjø og vann de siste tiårene. Vi har f.eks sett tilløp til matmangel for noen sjøfuglarter, slik en har registrert rundt hele Nordsjøen der tobisen har sviktet, med den følge at f.eks terner og krykkjer har slitt med å få unger på vingene.

I Karmøy har vi hatt en voldsom vekst i mårbestanden. Den nye innvandrerer har vist seg ikke bare å trives i skog og hei, men har begynt å konkurrere med minken i den indre skjærgården. Bestanden av rev er fortsatt høy i kommunen – og i tillegg er de tusenvis av kattene som til en hver tid er på jakt i Karmøy-naturen til plage for bl.a. vaderne. Fuglene kan også være sine egne verste fiender. Erfaringene våre så langt i mink- og sjøfuglprosjektet er at hubro og vandrefalk er mest til besvær for sjøfugler som terner og måker, og havørna tar regelmessig bl.a. ender og måker. For vadefuglene er stormåkene og kråkefuglene med på å påvirke hekkeresultatet med å røve egg eller unger. Hønsehauk og kattugle er også effektive fuglejegere. Selv om de ikke er noen trussel mot sjøfuglene, tar begge bl.a. vadefugler som vipe. Skogstilveksten i Karmøy har lagt til rette for en relativt høy bestand av både hønsehauk og kattugle.

Rester av rødnebbterne tatt av mink på Bygnes. For sent skjønte vi at det var et mink-kull på Indre Lyngholmen, ca 500 m fra ternekolonien. Her var massevis av terneunger fortært i underjordiske ganger. Hele ternekolonien på nær 100 par ble utryddet av gamle minkmor i løpet av ca 10 dager.

Til sist spiller våre menneskelige sysler også inn på levetilstandene for sjøfuglene. Alt fra at vi forsyner oss grovt fra matfatet deres – fisken i havet, til forurensing som de får i seg. Dette kan være alt fra plastbiter til olje. Begge deler kan være dødelig. Forstyrrelser på hekkeplasser og eggroving har vi heldigvis lite av i Karmøy – men som denne rapporten også viser – forekommer det. En kan videre ikke se bort fra jakt som problem for enkelte arter, ikke minst for endene våre. At det er lov å skyte f.eks brunnakke og krikkan som nesten er utryddet som hekkefugler hos oss, mens den tallrike ærfuglen er fredet, er helt ulogisk og vitner om en forvaltning som ikke er oppdatert.

Været

Vinteren. Vinteren 2009/2010 ble uvanlig kald og snørik. Fra 18.12 til rundt 15.3 var Karmøy uavbrutt dekket av snø, og isen på vatnene var ikke borte før ca 26.3. Den aller kaldeste dagen inntraff 9.1 med -16,6. Temperaturen lå under normalen fra rundt 10.12.09 til 10.3.10. Snitt-temperaturen for februar ble på -3,2, for februar på -1,7 (data fra flyplassen). Det meste av Nordsjøen hadde også lavere sjøtemperatur enn normalt for årstida, det samme hadde store deler av Atlanterhavet. Varmetransporten gikk imidlertid oppover mot Grønland slik at havisdekket her holdt seg langt under snittet for 1979-2000

(www.climate4you.com). Litt pussig å tenke på at klodens varmeste halvår, forekom samtidig med at tusenvis av fugler hos oss døde pga kulde og matmangel.

I likhet med rugdene, omkom trolig alle enkeltbekkasinene i løpet av vinteren. Etter hvert som næringsrike våtmarker frøs til, ble det umulig for bekkasinene å livberge seg. Dale, 28.12.09.

For ikke bare Skandinavia var nediset. Store deler av Europa hadde samme været, om ikke enda heftigere, med mer snø og uvanlig lave temperaturer. Til og med Storbritannia hadde en lengre kuldeperiode, og selv i Catalunya og det indre av Spania var det frost og snøkaos så seint som 10.3. Det er sannsynlig at mange av våre hekkefugler med vinteropphold på Kontinentet eller på De britiske øyer, omkom som følge av de kalde været.

Våren. Første dagene med vår i lufta fant veien inn over Karmøy og Sør-Norge for øvrig i begynnelsen av mars. Lufttemperatur nær 10 grader pluss 18.3, med 25.3 som den hittil varmeste med ca 12 grader.

Vinteren kom på gjensvitt 30.3 med 1-2 plussgrader og snøvær mesteparten av dagen. Karmøy ble på ny dekket av det hvite teppet. Snøen var borte dagen etter, og nå fortsatte været med sørlige vinder og mye skya vær og en del nedbør. Temperatur på dagtid mellom 5 og 10 grader. Ved overgangen til april var ennå store deler av Nordsjøen og Atlanterhavet kaldere enn normalt for årstida. Første del av april ble dels prega av en høytrykksperiode som medførte rimfrost om natta, men opp mot 14 grader på dagtid (13.4). Heretter fulgte en kjølig vestavindsperiode med en del regn. Snø- og haglbyger her lokalt 23.4. Sørøst vind og en av årets varmeste dager med maks på ca 14 grader 25.4. En skikkelig uværsdag 28.4 med sørlig kuling og sammenhengende regn hele dagen. Kun 8 grader.

Mai innledet med oppklarning og NV-kuling. Frost natt til 2.5, utover dagen NV laber bris, sol og maks 10 grader. Fortsatt nattefrost med -1 natt til 5.5. Første halvdel av mai har hatt under normal temperatur for årstida, så seint som natt til 15.5 fortsatt rimfrost. Kjølig regnvær med nordavind gav mye nedbør fra seg natt til 16.5 og mesteparten av dagen. Etter dette fortsatte nordvesten, klarvær og 2-16 grader gjennom døgnet fram til og med 21.5. Nordaværet fortsatte videre utover i mai. Et par litt varmere dager i overgangen mai/juni, men ellers fortsatte samme værtype. Mai ble drøyt 1 grad kaldere enn normalt (Sola værstatistikk).

Sommeren. Juni startet med samme værmønster som i mai. Polar luft, lite eller ingen nedbør og en god del sol som løftet temperaturen til ca 14 grader på dagtid. Per 4.6 ennå ingen dager på Karmøy med over 18 grader. Under normalt med nedbør i løpet av vårmånedene gjør at det nå er ganske tørt – noe som kan få negative følger for oppvekst av vadefuglunger.

Etter å ha vært kaldere enn normalt i månedsvis, er nå mesteparten av Nordsjøen varmere enn normalt for årstida. Sjøen er grønnfarget eller blakket av en ikke-giftig alge, kalkflagellaten *Emilania huxleyi*. Fortsatt jevn NV vind gjennom de første ti dagene av juni med opp til laber bris på dagtid. Algefargingen i f eks Karmsundet har avtatt igjen de siste dagene. 10.6 ble et kort avbrudd i nordvesten med årsmaks på ca 18 grader, dagen etter var været tilbake til normalen med 12 grader, regnbyger og NV-vind.

Storm i juni. Stavasanden, 19.6.10.

11.-12.6: uværsdøgn med regn og NV sterk kuling, kan få ødeleggende følger for ternereir i eksponerte områder. På Utsira ble det målt vindstyrke 22,3 som er så vidt over grensa til liten storm. 13.-15.6: NV kuling, sol, maks 13 grader og rundt styrke 17 i maks vind alle dagene (Utsira). Temperaturen er godt under normalen for årstida. I perioden 11.-19.6 blåste det NV kuling eller mer i 7 av 9 dager. 19.6 ble nok en stormfull dag med

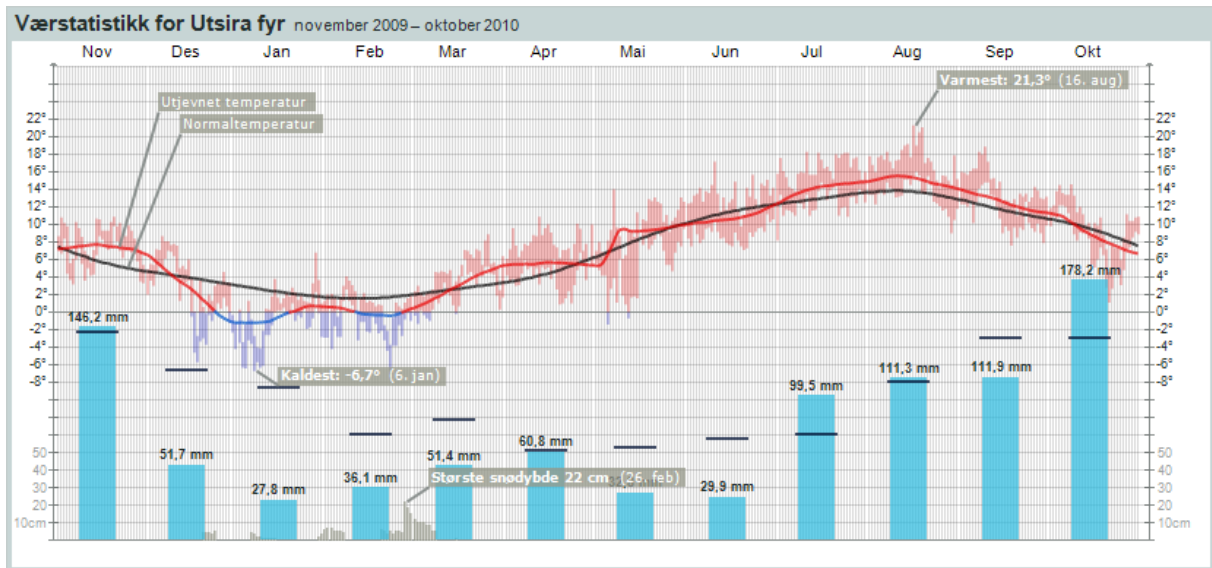
vindstyrkestyrke 25,4 målt som maks i kastene på Utsira. Dette er over grensa til *full storm!* Hvordan terner og andre hekkefugler på vindeksponerte steder vil takle dette vil vise seg. Med unntak av Storbritannia, er sjøtemperaturen nå under normalen for årstida langs hele Vest-Europas kystlinje fra Midt-Norge til Algarve.

Litt regn rundt 25.6, men mars-juni til nå har vært rekordtørr. Fortsatt kjølig NV-vær, men god soloppvarming, ennå ikke over 20 grader. -2 grader på Røros natt til 27.6 forteller hvor kalde luftmasser som beveger seg innover landet. Kraftig regnvær natt til 30.6, men lite vind og god temperatur burde hindre ødelagte reir og ungedødelighet hos ternene.

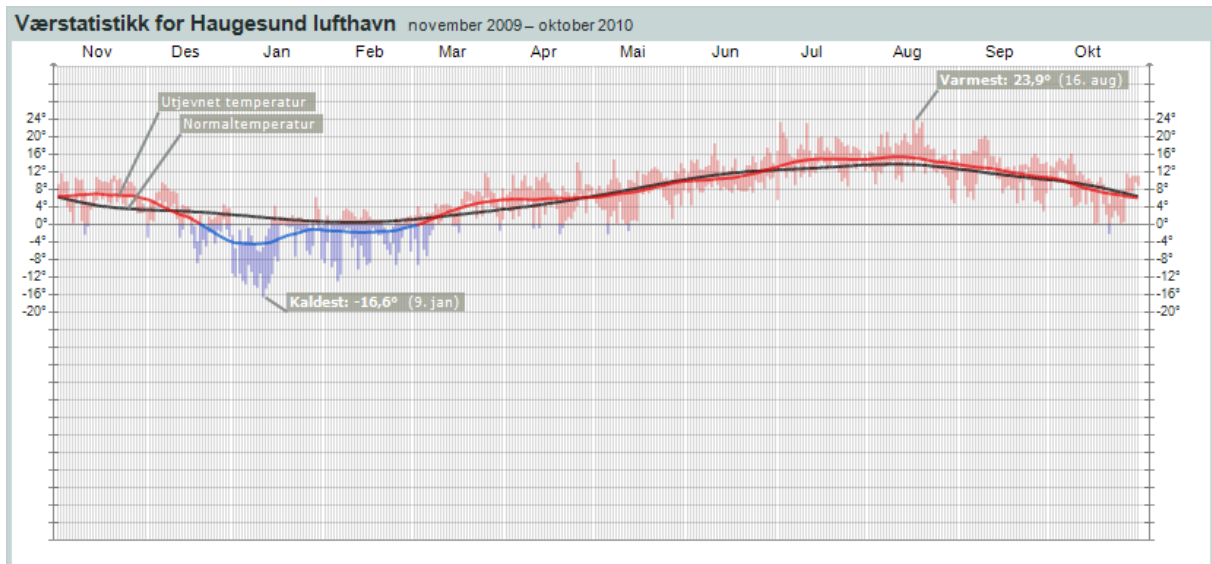
3.7 melder mediene: *Tørreste vår i Rogaland på 100 år!* Men med juli ble det varmere, villere og våtere. Natt til 5.7: Kraftig regnvær, sørlig kuling og 13 grader. 6.-11.7: Hetebølge i Europa med over 30 grader f eks i Sverige. Hos oss er det fortsatt normale temperaturer. Sjøen langs det meste av landet er under det normale for årstida. Medio juli ble ekstra våt og vindfull. I løpet av de første 20 dagene av juli var vinden opp i kuling styrke i 16 dager! 8 av disse dagene ble det målt stiv kuling eller mer på Utsira. Verst var det 15.-16.7 med stiv og sterk kuling i strekk. I tillegg regnet det heftig både 13. og 15.7. I løpet av de 5 dagene 13.-17.7 falt det 35 mm nedbør, mot 29,9 mm i løpet av hele juni. Uke 28 satte med dette høstværet sluttstrek for hekkesesongen for de fleste rødnebbternene. Den 19.7 var det kun ca 8 par igjen på Jegningen av over 100 par i begynnelsen av måneden. I lunere farvann som på Salvøy ble ternene ikke så hardt rammet av uværsperioden. 23.7 til 26.7: skiftende eller nordvestlig bris, klarvær og ca 20 grader maks.

Juli ble våt og varm: 2 grader over normalen og 138% mer regn enn normalt for måneden. Det ble satt mange *nye nedbørsrekorder for juli på Vestlandet*. Værmønsteret fra juli fortsatte utover i august med våte og varme dager fram til ca 24.8 da temperaturen falt ned mot 13 grader på dagtid samtidig med et voldsomt regnvær.

Værstatistikk for Utsira og Karmøy (flyplassen)

Værstatistikk for Utsira fra november 2009 til oktober 2010. Det var kaldere enn normalt i juni og våtere enn normalt i juli, ingen av delene er optimalt for terner i klekkesida. At mesteparten av nedbøren i juli kom på noen få dager ledsaget av kraftig vind, gjorde forholdene uhandterlige for mange av ternene, særlig på værutsatte steder. Ellers ser en at vinteren var kald og våren tørr.

Værstatistikk for Karmøy (flyplassen) fra november 2009 til oktober 2010. Forskjellen fra Utsira er at Karmøy har høyere svingninger i temperaturene. Det ble en ekstra kald januar; temperatur på -16,6 grader (9.1.) er uvanlig lavt til å være hos oss. Spesielt varm var ikke sommeren med 23,9 grader som maksimum 16.8. Nedbørsdata mangler dessverre for denne målestasjonen.

Næringsforholdene

I dette kapitlet er fokus på næringsforholdene for fuglene, særlig for sjøfuglene, fra vinteren og til hekkesesongens avslutning. Fra forskerhold har det i årevis blitt hevdet at matmangel har vært årsak til sammenbrudd i sjøfuglbestandene langs norskekysten. Vi søker å finne svar på om dette også er tilfelle på våre kanter eller om bildet er mer sammensatt. Også for arter som ikke har havet som spiskammer, kan næringsforholdene variere mye fra år til år og påvirke ungeproduksjon og bestandsutvikling.

Januar-mars

For bekkasiner, rugder og andre arter avhengige av bløt grunn for å hente opp meitemark og småkryp, ble den langvarige snø- og frostperioden en katastrofe. Insektetere som fuglekonge og gjerdesmett, fugler som ikke trekker inn til bebyggelse og foringsplasser - led også i stor grad sultedøden. En redning for bl.a. grankorsnebb, grønnsisik og meiser under den kaldeste tida i januar-februar var den rike frøsettingen hos lercegran.

Med den kalde starten på året, lå forholdene godt til rette for sildeinnsig fra nord og for tobisrekrutteringen. 20.2 meldte Aftenposten om rekordartet sildefiske på Vestlandet med bl.a. store fangster utenfor Toftøy i Hordaland. -Norsk vårgytende sild er tilbake slik en ikke har sett siden bestanden kollapset på 1960-tallet, melder avisa. Silda nådde Karmøy-kysten for alvor fra månedsskiftet februar/mars. Bare i løpet av 6 timer 2.3 ble det meldt inn 420 tonn sild til Sildealgslaget – sild tatt i Tysvær og Karmøy. Med sildeinnsiget fulgte også gode fangster av annen matfisk. Medio mars meldes det om gode fangster av stor sei, lyr og torsk ved Skudeneshavn – og sild eller silderogn tyter ofte ut av fiskene.

April-juni

Et par terner som søkte føde ved Stavasanden 2.5 hadde ikke problemer med å skaffe seg mat, enda sjøen var temmelig grov med pålandsvind. Det så ut til å være tobis de fanget. Fiskere sier at det i april har vært mye tobis bl.a. ved Jarstein. Ca 20 nyankomne rødnebbterner ved kolonien Indreholmane, Bygnes kurtiserte og matet hverandre med åte de fant rikelig av ved hekkeplassen. Alle de tre ternekoloniene ved Høvring var uten terner 4.6. Kolonien i nord hadde hatt normalt antall medio mai. Dette kan tyde på matmangel. Sjøen begynner nå å farges grønnlig: algeoppblomstring er ofte et varsel om problemer for ternene med å skaffe seg åte. Koloniene rundt Karmøy, til og med ved Dragøy/Røyksund synes likevel ikke å ha problemer. Her er det fullt liv og eggleggingen er i gang. Det ternene bringer inn av mat til koloniene i Karmsundet nå, er en knøttliten brun fisk i tillegg til større stinteaktige fisker. Til tross for mye sterk vind fra NV hele juni fram til ca 20.6 er det fortsatt ikke registrert at terner har gitt opp ruging eller hatt problemer med å finne mat til unger som nå har klekt både hos de første rødnebbternene og hos mange makrellterner. Dødeligheten hos hettemåkene på Jegningen var litt i overkant av ”normalen” ved sjekk 16.6.

21.6: Ternene på Bygnes har nå begynt å mate dunungene sine og hverandre med en knøttliten, nærmest gjennomsliktig fisk, lys blågrønn med form som tobis (yngel av denne?). Mating med liten brun åte igjen i dag 27.6 på Bygnes. Lav matingsaktivitet midt på dagen. Kun en død unge og et par forlatte reir på Indreholmane 26.6 tyder på gode vær- og næringsforhold til nå. 29.6 ble de minste terneungene på Bygnes matet med en liten blank, geleaktig fisk (tobisyngel?), de litt større med en grønnlig åte (sildeyngel?) mens de største også ble servert stinte.

Juli-august

2.7: Rødnebbterne sett på vei inn fra havet med tobis – på vei til Salvøy-kolonien. Også på Bygnes ble det sett mating med tobis, men det generelle inntrykket er at det er svært lav matingsfrekvens i alle koloniene. Kan det være snakk om matknapphet: Stor dødelighet på Indreholmane og Dragøy-kolonien oppgitt. Likevel fullt liv f eks på Husøy og Salvøy. Det ble tatt store mengder tobis i Nordsjøen under kvotefiske medio juni. Det er store mengde maneter i sjøen nå i begynnelsen av juli, men har vært det en stund også.

4.7: Stor matingsaktivitet i Indreholmane-kolonien på Bygnes kl 10-12 i dag. Ternene kom inn med yngel av sild og tobis, samt stinte og en knøttliten lys åte som de også fisket opp like ved kolonien. Matmangel forklarer altså ikke at halve kolonien er radert ut her og oppløst på Dragøy. Dødeligheten fortsetter til tross for nok mat på Bygnes, flere døde bare siden i går: Ungene tas av en minktispe, andre foreldre rømmer kolonien av frykt for å bli tatt. Terneforeldre sett med mat til overmette unger! Mye makrell i sjøen som fråtser i bl.a. sildeyngel rundt 10.7.

19.7: Koloniene som har klart seg gjennom angrep fra mink og hubro og uvær, slik som på Sund og Salvøy, har nå mange unger på vingene. Ungene mates med flere typer åte, men silde- og sei-yngel synes vanligst. 23.7: Yngel av sei/lyr vanligste matfisk hos ternene på Sund i dag. 27.7: Lunder og teister syntes å mate med sildeyngel på Ferkingstadøyane.

Dette var en av de vanligste fiskesortene som makrellterne brakte ungene sine i Sund-kolonien i juli-august. Vi antar at det er yngel av sei. Terneungene fikk alt de orket og ingen led sultedøden i år i denne kolonien. 23.7.10.

Predatorer

Våren 2010 kunne vi lese at regjeringen vil gi lettere adgang til å felle bjørn, gaupe og jerv for å redusere omfanget av rovviltskader. Regjeringen vil utvide naturmangfoldloven til at felling av disse rovdyrene skal være lov når det er "betydelig fare for skade på produksjonsdyr eller hund." Det er verdt å merke seg at mindre rovdyr som rev, mink og mår ikke er nevnt noe sted. At disse og andre små rovdyr truer mangfoldet i fuglefaunaen spiller visst ingen rolle. En kan lure på om det først og fremst er økonomiske hensyn som styrer norsk naturforvaltning. Vi får nesten håpe at rev og mår begynner å jage sau. Da hadde det nok ikke gått lang tid før fellingsplaner for disse mindre rovdyrene hadde sett dagens lys.

Nedenfor tar vi med de pattedyrene/rovdyrene vi mener er til størst fare for fuglene i Karmøynaturen. Vi tar også med rovfugler eller andre fugler som er til størst plage for mindre fuglearter ved at de røver egg eller unger fra dem. Både ugler, falker, hauker og ørner har sin plass i Karmøynaturen, og vi vil ha dem her. Det er ikke rovfuglene som truer sjøfugler og andre med utryddelse, men de kommer på toppen av to u håndterlige problemer som fuglene våre møter: ødeleggelse av levesteder og økning av firbeinte rovdyr.

Mink

- 8.3 En mink ble observert ved moloen i Vikevågen. Den brukte knapt 5 minutter på å svømme ut til tidevannsskjærene midt ute på vågen og returnere til moloen med en stor fisk (berggyllt).

Den uvanlig kalde vinteren 2009/10 synes ikke å ha gitt minken problemer. Når det ikke er fugleunger og egg å slå kjeften i, lever den godt av fisk. Denne har nettopp fanget en berggyllt. Vikevågen, 6.3.10.

- 8.5 Sjekk av holmene rundt Bygnes for mink med hund (AKV/KSK) uten å finne spor av mink andre steder enn på Indre Lyngholmen, hvor hunden markerte, men uten å finne. Reir med 4 egg av grågås på holmen.
- 4.6 En mink ble tatt ved ternekolonien Høvring S i vår (tlf medd Å. Jørgensen). Hunnmink med små unger tatt på Marøy primo juni (P. K. Sevland).
- 19.6 En mink sett svømmende over Hilleslandsvatnet (F. Steinkjellå).
- 23.6 Hannmink tatt i felle i moloen ut til Brandøy (KSK).
- 3.7 En sett ved hytte nær ternekolonien ved Dragøy i dag (pers. medd.).

- 6.7 Mink tok terneunge på Indreholmane, Bygnes og svømte over til Indre Lyngholmen med den. Der hadde den unger hvorav en ble tatt ved hjelp av hunder. Rester etter mange terneunger ble funnet, også en voksen rødnebbterne var tatt.
- 10.7 2-3 minkunger sett ved hytte Blikshavn N. Skal i følge eier hatt unger i hytta (H Melhus). (Spor seinere på sommeren kan tyde på at det dreide seg om mår, AKV).
- 10.7 Knoppsvane med unger angrep mink på Skitnadalsbukta. Men de 4 svaneungene ble likevel tatt (P. Haugen m fl.).
- 11.7 Tispe med 5 unger tatt på Dragøy (Trengeid).
- 19.7 Unge tatt på holme nord for Salvøy, (KSK). Selv her etter intens og langvarig minkjakt i dette området, har det ynglet mink her i år også.
- 24.7 Voksen hunnmink skutt ved nordspissen av Vea-halvøya mens den svømte i land fra holme (KSK).
- 2.8 Mink har ynglet ved Kvitamyrr, Hillesland (F. Langåker).
- 8.8 Mink tatt på Kavholmen (KSK).
- 22.8 En mink spang mot sør på rv 511 på Blikshavn jaget av en flokk låvesvaler!

Mår

En stor, gammel hunnmår fanget i felle ved Kigjavatnet. Området har vært hyppig besøkt av mår gjennom mange år. Rovdyrets nærvær her har særlig godt utover hekkefugler som rødvingetrost, linerle, heipiplerke og meiser.

- 14.5 Helt fersk skitt ved bommen opp til skytterbanen, Blikshavn S. 3 av 10 undersøkte meisekasser i området hadde hatt mårinnbrudd i det siste. To kjøttmeiser og ei dvergspett var tatt etter fjærrester å dømme (kun den ene meisen var tatt på reir, de to andre trolig i vinter).
- 15.5 10 av 11 meisekasser ved Fotvatnet/Litlavatnet var ødelagt av mår siden forrige hekkesesong. En blåmeis var drept inne i kasse. Kun tre kasser hadde intakte reir: to kjøttmeis og en svartmeis (alle med egg). Men to av disse kassene hadde hatt mårbesøk i vinter. Fra en muntlig kilde: En mår ble funnet i en felle som skulle stenges for sesongen ved Fotvatnet.
- 23.5 6 av 10 meisekasser Sørstokke (gruveveien) ødelagt av mår siden sist. De 4 kassene som var ok, hadde alle reir av blåmeis eller kjøttmeis med egg eller unger.
- 3.6 Første sikre bevis på mår på Bygnes-garden der en meisekasse var ødelagt helt inntil Gassco-bygget.

- 7.6 To kasser med kjøttmeis var nylig plyndra av mår ved Nedre Fotvatnet, rett bak caravan-senteret (se 15,5).
- 14.6 Kasse med 11 unger av kjøttmeis tatt av mår i vestre Stikleskogen. Måren hadde gnaget seg inn gjennom kassen fra ei av sidene.
- 16.6 2 store unger i steinrøys/hyttetekjeller Risdal.
- 17.6 Info fra Per K. Sevland: 2 mår tatt i felle på Haga og 2 på Dyrland i vinter.
- 19.6 Mårskitt Tømmervik, ved sjøen.
- 29.6 Nylig ødelagt meisekasse øst for Heiavatnet. Ifølge H.I. Hansen er de fleste kassene i Åkramarka og ved Aureivatnet ødelagt av mår fra forrige sesong.
- 30.7 En gammel hunn tatt i felle Blikshavn N. Hadde hatt kull på hytteloft, minst 3 unger ble sett ved hytta av eier ca 10.7. Måren hadde gjort skade på hytta ved å gnage hull i kledning og grave ganger i isolasjonen.

Rev

-Masse revespor i snøen øst for Sandvatnet, bomveien til Indre Holmavatnet i vinter. (J. Simonsen, 4.6).
 -To unger tatt i hi på SV-Karmøy. (pers. meddelt, 19.7).

Revebestanden på Karmøy er igjen i vekst. Sjelden har det blitt sett flere enn vinteren 2009/10. Her et nylig avsatt tråkk på Øvre Buadalsvatnet. 14.2.10.

Katt

Over: Katt inspiserer vipemark på Hillesland. Bakkehekkende fugler kan ikke føle seg trygge for kattene noe sted. 28.3. 10. Til venstre: Katt jakter vipeunger på Langåker. 30.5.10

Vandrefalk

En vandrefalk slår ned på en juvenil fiskemåke i Vikevågen. Falken mister måken i sjøen et par ganger i forsøket på å frakte den inn på fast grunn. Måken var levende helt til den ble ribbet på en knaus ca 100 fra der den havnet i falkeklørne. 8.3.10.

- 19.6 Vandrefalk sett med svarttrost i klørne medio juni ved Trivardeli (retning Bokn?). Dessuten en sett i vår ved ravnereiret i Otravikjå, Langåker (F. Steinkjellå).
- 4.7 Første registrerte angrep mot ternekolonien på Indreholmane, Bygnes i år. Falken ble skremt av observatør og forsvant mot nord. Før angrepet ble den varslet av fiskemåker. Den satt da i skogkanten på Ytre Lyngholmen.
- 30.7 En angrep ternene i Salvøy-kolonien, men lyktes ikke ta noen.

Når vandrefalken kommer eller oppholder seg nær en ternekoloni, samler ofte alle ternene seg i en svermende flokk. Dette kan pågå i lang tid og imens er egg og unger uten tilsyn. Ved daglige falkebesøk og dårlig vær er dette en stressfaktor som nok reduserer antall terneunger som får vokse opp. Vorråvågen, 6.7.10.

Hønehauk

Den relativt store bestanden av hønehauk i Karmøy (7-9 årlig par bare innen øydelen av kommunen) er nok en medvirkende årsak til tilbakegangen av bl.a. orrfugl, vipe, tjeld og fiskemåke i områder hvor hauken hekker og har sine jaktområder. Terner og andre sjøfugler i skjærgården ser det ut til at den i stor grad styrer unna.

Hønehauken flyr avsted etter å ha blitt skremt bort fra en orrhane som den hadde slått klørne i ved Burmaveien. 24.4.10

Denne hønehauk-hunnen ble funnet sykelig på Ytraland 29.3 og ble tatt hånd om av M.H.Velde (Visnes natursamling). Hauken ble ringmerket som unge i Tysvær 16.6.2003.

24.4: En hønehauk hunn slo ned på en orrhane som akkurat hadde avsluttet morgens leik på spillplassen ved Burmaveien. Fotografen sprang ilende til der hauken satt med klørne i orrhanen inne i et vierkratt. Hauken slapp taket, men hale- og kroppsfjær lå igjen etter orren. Likevel var den ikke mer skadet enn at den fløy av gårde etter at hauken var borte.

Orrhane i ferd med å avslutte morgens leik. Klokket viser 06.54 i det den letter og flyr mot et vierkratt ute på myra. En hønehauk kommer som ei kule og slår ned på orren som synes sjanseløs. Fotografen styrter til for å skremme hauken bort fra offeret. Orrhanen springer i dekning og skjuler seg i lyngen et minutt tid før den tar til vingene, tilsynelatende uskadd. Men noen hale- og kroppsfjær ligger igjen på åstedet. Raunemyr 24.4.10. Den haleløse orren fortsatte å spille til langt ut i mai, men nærmere Sandvatnet.

Ravn

Hekkebestanden i Karmøy er stabil eller i svak vekst. I 2010 ble 8 hekkeplasser registrert på øydelen av kommunen. Den freidige eggrøveren er klart en belastning på arter som fiskemåke, tjeld og vipe. Kanskje er det også ravn som er årsak til de siste åras store tap av egg fra reir av havhest og krykkje.

- 1.5 Ravn som hekker i Kvalavåg ble sett på plyndringsferd i kråkereir i nærheten (KSK).
- 11.5 2 ravner observert på egg- eller ungejakt hos storspovepar Gunnarshaug.
- 15.6 Ravnpist fiskemåke-egg Falnes (L. Grindhaug).
- 27.7 En del dununger av havhest var tatt og spist på Ferkingstadøyane. Eneste observerte predatorer i nærheten var to ravner.

Hubro

Etter alt å dømme synes hubroen å holde bestanden oppe på et nivå noe lavere enn fram til 1980-åra. Spor den legger etter seg i sjøfuglkoloniene i form av fjær og gulpeboller, viser at den finnes på overraskende mange steder. Mink- og sjøfuglprosjektet bruker ikke tid på å leite opp eller sjekke tradisjonelle reirplasser, men meddelelser fra andre forteller at det vokste opp unger i 3, kanskje 4 reir i Karmøy i 2010.

- 23.6 Ternekolonien i Kvalavåg består nå kun av 8 rugende terner, redusert fra ca 40 på det meste. Eggspesialisert hubro har sakte men sikkert spist opp eggene på nattlige visitter. (Videoopptak gjort av TerneCam/OKB).
- 23.6 Hubro hadde nylig tatt og delvis ribbet ei makrellterne på reir i Sæbø-kolonien. Terneegget i reiret ble fortsatt ruget på – av maken. Fjærfunn av hubro bekreftet predatoren.
- 8.8 Arter funnet som byttedyr i og ved hubroreir på SØ-Karmøy (etter at den ene ungen og foreldrene hadde flyttet): vipe, enkeltbekkasin, storspove, fiskemåke, sildemåke og skjære. Ellers: et piggsvin og gulpeboller med gnagerhår.

20 år tilbake hekket det fiskemåke og vipe i stort antall i Skudenes-området. Nå er det ytterst få igjen, og noen av de siste endte som hubro-mat i år. Fjær av flere fuglearter på hubro-hekkeplass, SØ-Karmøy 8.8.10.

Gråmåke

- 4.7 I motsetning til i fjor da gråmåken var innpåsletten i mange av ternekoloniene, holdt den seg pussig nok holdt seg unna i år. En toåring som forvillet seg inn over Bygneskolonien 4.7, ble forfulgt så heftig at den i forvirrelsen traff en el-ledning og ramlet ned i en hage i nærheten. Etter ca 5 minutter var den kommet til hektene og fortsatte i samme retning som den kom.

Minkjakta

Kjell-Sigve Kvalavåg på minkjakt sammen med journalist Henriette M. Johannesen som laget en reportasje for Stavanger Aftenblad om Mink- og sjøfuglprosjektet i Karmøy. 13.5.10.

En rask finger på avtrekkeren fikk satt en stopper for denne gamle hunnminken ytterst i Vedavågen, ikke langt fra to av våre viktigste ternekolonier. 24.7.10.

Ved utgangen av 2009 var det totalt innlevert 752 mink for premiering siden oppstart av prosjektet. Dessverre har det i skrivende stund (26.11) ikke vært mulig å få inn tallene for 2010. Jegerne foretrekker å samle opp mink til årsslutt. Selv ikke etter oppfordring fra naturforvalteren har det lyktes å få inn tallene på felte dyr i løpet av året. Dette bør vi få en orden på i kommende sesonger. Det er svært viktig å vite hvor mange mink som tas i de ulike hekkeområdene for sjøfuglene, dato for når de tas og kjønn/alder på dyrene. Denne informasjonen bør foreligge når årsrapporten for mink- og sjøfuglprosjektet skrives. Uten en slik oversikt er det vanskeligere å finne ut hvilken innvirkning jakta har på ternekoloniene og de øvrige sjøfuglene. En tidsfrist for innlevering rundt 1.11 hadde lettet arbeidet.

Muntlige meddelelser tyder på at det er felt litt færre mink enn i fjor, dvs ca 100 dyr. Dersom dette stemmer, forteller det at det fortsatt er altfor mye mink i skjærgården til at fuglene er trygge. De to største ternekoloniene i Karmsundet i år, Bygnes og Røyksund, ble begge beviselig helt utslettet pga mink som ynglet i nærheten. Ynglestedene ble oppsporet, men dessverre for seint for å redde årets hekkesesong for ternene. I vårt dårligste dekkte område når det gjelder minkjakt, Falnes-Skudeneshavn-Syre, vokste det ikke opp en eneste rødnebbterneunge i år.

Minkjakta har så vidt vi vet også i år vært konsentrert langs vestsida av Karmøy fra Åkrehamn i sør til Feøy og Torvastad i nord. Noen dyr er også tatt sør for Åkrehamn og noen i Karmsundet og på fastlandssida. En utfordring videre må være å utvide oppsporing og fangst av mink som lever langs bekker og ved ferskvann. Det kommer stadig opplysninger om ynglinger langt fra sjøen. Minkunger her fra vil etter hvert finne veien til skjærgården, men de vil også utgjøre en trussel mot bl.a. hekkende ender og vadere i jordbruks- og våtmarksområder relativt langt fra sjø.

Det er et ønske at alle som har deltatt i bekjempelse av mink i prosjektet vårt i 2010 eller tidligere år, vil bli med videre. Desto flere mink som blir borte, jo mer krevende blir jobben med å få tatt de siste dyra. I disse finansielle urotider er det liten grunn til å håpe på høyere skuddpremie, men vi satser på å få beholde de 150 kronene per mink som gjelder i dag.

Ternekoloniene

Gjennom sesongen

De aller første ternene ankom litt seinere enn i fjor. Dette kan skyldes det kjølige og skya været i slutten av april. Rundt 20.5 var det fortsatt lite makrellterner i koloniene i forhold til antallet i fjor. Rødnebbterna er nå i stort antall, men heller ikke den er fulltallig. Ternecam på Kvalavåg viser at kolonien er uten terner i den mørkeste delen av døgnet fra ca 23-04. Dette er nok også tilfelle i de andre koloniene og skyldes trolig frykten for nattlige predatorer. Ternene tilbringer ikke mer tid i koloniene enn høyst nødvendig. Ingen matknapphet å spore i mai, ternene henter opp fisk over alt og helt inntil hekkeplassene.

Så langt vi kunne konstatere startet den første makrellterna eggleggingen 22.5; rødnebbterna 23.5. Dette er noen dager tidligere enn i fjor for rødnebbterna. Det ser ut til å være en tendens over tid at forspranget til makrellterna på 1-2 uker fra gammelt av, er i ferd med å opphøre. Fra slutten av juni begynner kolonier å kollapse av ulike årsaker, viktigste faktorer synes å være minkpredasjon og ugunstige værforhold.

Borttrekket fra Karmøy starter tidlig og verken voksne eller ungfugler dveler ved koloniene i år. Rundt 10.8 er hekkesesongen definitivt over for begge terneartene og ferden mot Afrika har begynt.

Ankomst og etablering

- 30.4 De første sett makrellternene sett i Karmøy: 1 Sevland, 1 Vedavågen (artsobservasjoner.no). Ingen rødnebbterner sett lokalt ennå, og bare en observasjon i Rogaland ved utgangen av april.
- 2.5 Ei makrellterne i Kvalavåg, ved kolonien. To sett der også i går (trakk videre) KSK.
- 2.5 De første rødnebbternene ankommer: 2 fisket ved Stavasanden, 2 satt på hekkeplass Bygnes (Indreholmane).
- 6.5 Flere til koloniene: 2 makrellterner Sund, 3 Kvalavåg, 2 Bygnes.
- 8.5 20+ rødnebbterner kurtiserte både ved Indreholmane og ved Guleskjerå, Bygnes. Ingen makrellterner å se, som det derimot var 11 individer av på Kvalavåg.
- 11.5 Kun 2 makrellterner i Sund-kolonien.
- 12.5 30+ rødnebbterner Indreholmane i dag. Ennå ingen makrellterner på hekkeplass.
- 14.5 Bygnes (Indreholmane): Ca 60 rødnebbterner reirgroping, kurtise og mating: småfisk ble tatt like ved kolonien: liten brun fisk med smalende bakpart (ikke lyr- eller seiynge). Paring ble sett hos ett par – tidlig! Kun 2 par makrellterne. Sund: 14 makrellterner i kolonien. Husøy: 8 rødnebbterner på kubeitene.
- 14.5 TerneCam på Kvalavåg viser at ternene ankommer ca kl 5 om morgenen og forsvinner igjen ca kl 12. Dette kan forklares ved matmangel (de må bort for å finne mat), noe som trolig ikke er tilfelle, siden de mater hverandre ivrig om morgenen som del av kurtisen. Forklaringen er trolig heller predatorfrykt. Ternene føler seg tryggere til havs enn i koloniene, og de er på land bare når det er strengt nødvendig.
- 15.5 Det har skjedd en ny markert økning av terner i de undersøkte koloniene i løpet av dagene 14.-15.5 (se ellers under Kolonidagbok). I dag forble ternene i kolonien hele dagen f eks på Kvalavåg, noe som tyder på at fuglene er klare for hekking.
- 16.5 Kjølig nordvestlig vind med regn fikk de fleste ternene til å forlate kolonien på Bygnes, på Kvalavåg var det imidlertid terner av begge arter tilstede hele dagen.

Tekst til bildene på foregående side: Øverst litt av holmen i Røyksund hvor ca 80 par terner av begge artene gikk til hekking. I bakgrunnen Dragøy hvor minken kom fra og til sist utryddet hele ternekolonien, 29.5.10. Til venstre i midten ser vi makrellterne nr 7364784 på samme utsiktspost som i fjor ved Kvalavågkolonien. Den hekket vellykka her i fjor, men i år åt hubroen eggene. Terna ble merket som unge på Storesundskjæra i 1999, 15.5.10. I midten til venstre: Trangt om plassen på Flataskjer, Salvøy. Noen terner la eggene på sjøbunnen – mellom tang og tare! Det kunne jo ikke gå bra, 16.6.10. Nederst: En sjelden biototype i Karmøy ved Husøy: blomstrende strandeng. Her hekket terner, fiskemåke, hettemåke, tjeld, vipe, rødstilk og brunnakke i skjønn forening, 25.6.10.

- 23.5 Eggleggingen starter både for makrellterne og rødnebbterne. Sammenliknet med antall terner i fjor, er ingen kolonier fulltallige ennå.
- 1.6 Det hersker ennå mye forvirring i koloniene: mange terner farter rundt mellom koloniene og er usikre på hvor de skal gå til hekking. Så langt kan det se ut til at fordelingen mellom de to artene og antallet i de ulike koloniene kommer til å bli ganske annerledes enn i fjor. Dette kan skyldes predatorfrykt.
- 4.6 Ingen terner i koloniene ved Høvring eller på Austdjupholmane. 2 rødnebbterner satt på brygge ved Høvring N hvor det medio mai hadde vært normalt med terner. Ingen terner heller sett fiskende fra Bleikjo og Fløsunholmane i sør til Røyksund hvor de første dukket opp: kolonien ved Dragøy på ca 100 individer, mest rødnebbterne.
- 5.6 Fortsatt har bare et fåtall av rødnebbternene gått til hekking i Karmøy. Mange sett fiskende ute på havet langs vestsida (KSK). F eks. var det kun ett reir med egg og ca 15 rødnebbterner tilstede på Jegningen i dag.
- 13.6 Ca 200 terner i gang på Jegningen og mange i Salvøykolonien.
- 16.6 Ingen hekking på Urter og heller ingen tegn til hekking i Feøy.
- 21.6 Rødnebbterner parer fortsatt i kolonien på Indreholmane samtidig med at flere får unger. De ”nye” kan være rømlinger fra kolonier som har gått under.
- 22.6 3 rødnebbternepar og 1 makrellternepar Høvring N, ellers ikke en eneste terne å se i området Høvring-Fløsun-Bleikjo-Austdjupholmane.
- 23.6 Kun 32 reir funnet i Kvalsvik-kolonien, men 100+ rødnebbterner til stede.

Egg- og ungetid

- 23.5 Eggleggingen har startet hos rødnebbterna: 1 egg i reir på Indreholmane (sett med teleskop fra veien). Den ene terna i paret (hannen?) matet ivrig den andre ved reiret med åte den fant helt inntil holmen: delvis mellom flytende tang. På Kvalavåg var det 2 egg i første makrellternereiret. Ingen egg var ennå lagt på Salvøy. 27.5 var det ca 50 terner tilstede på Indreholmane kl 17. Etter kort tid gikk alle på vingene som om de oppdaget falk. De fløy i tett flokk i runder ute på vågen – og etter et kvarters tid dro de utover fjorden. Både rugende terner og alle andre forlot kolonien totalt og komme ikke tilbake i løpet av ca 45 minutters observasjonstid. Ingen rovfugl ble sett.
- 31.5 En pause i vestaværet eller rett dato? Hva nå enn årsaken er, så setter nå eggleggingen fart i koloniene. Dette gjelder begge artene og det er altså liten eller ingen forskjell lenger på starttidspunkt for egglegging.
- 5.6 Selv om stadig flere rødnebbterner legger egg, går det tregt og de fleste har ennå ikke lagt. Koloniene ved Høvring er helt ternetomme. Makrellternene derimot synes nå å ha lagt, men mangler helt i noen av koloniene fra i fjor.
- 9.6 Nå starter eggleggingen, spesielt hos rødnebbterna, for alvor – altså nesten 3 uker etter at de første la egg! Over 100 reir (begge arter) i delkoloniene rundt Bygnes i dag.
- 16.6 Klekkingen godt i gang i makrellternekoloniene Salvøy/Lauvikjå. 65 reir talt opp på Jegningen, nesten alle rødnebbterne. Ingen forlatte reir eller døde unger funnet i noen av de 3 undersøkte koloniene i dag til tross for 4 dager sammenhengende NV kuling. det tyder på godt med mat i sjøen.

- 18.6 Rolige forhold i Bygnes-kolonien, Indreholmane. Antall rugende rødnebbterner har økt siden tellingen 9,6. Noen er kanskje terner fra Kvalavåg som har blitt frarøvet eggene og som nå legger på ny på Bygnes.
- 22.6 Klekking er nå godt i gang hos begge terneartene på f eks Dragøy, Sund og Salvøy.
- 3.7 Se under kolonigjennomgangen nedenfor: Mye går galt nå. Dragøy-kolonien er avviklet (hubro?) og det var stor ungedødelighet på Indreholmane (matmangel?).
- 5.7 Unger dør i hopetall på Indreholmane, Bygnes, til tross for at foreldrene kommer inn med fin åte av sild og andre fiskeslag. Noen unger synes så mette at de takker nei til mer mat, andre er nettopp døde men tilbys fortsatt mat. Det er ikke til å forstå hva som skjer i denne kolonien nå. Ennå ruger det 3+makrellterner og 10+ rødnebbterner i kolonien, til sammen ca 60 terner med tilhold. Av 11 rødnebbterneunger funnet på kubeitene på Husøy var 4 nylig døde (fra nyklekte til store dununger). Alt virket ok på Hydro- og Søraskjeret og på Sund.
- 6.7 Ungedødeligheten fortsetter på Indreholmane, Bygnes. 35 unger plukket opp i dag. Dessuten 20+ reir forlatte med egg. Bare 30+ terner igjen. Alt ok i Salvøykoloniene.
- 7.7 Årsaken til terneproblemene på Bygnes oppdaget i dag da en mink tok en unge i kolonien på Indreholmane og svømte over til Indre Lyngholmen med den. Her ble rester etter mange terneunger funnet og en minkunge ble tatt av dage ved hjelp av hunder. Minktispa ble ikke tatt, så den vil fortsatt utgjøre en trussel mot de få ternene som er igjen – og et problem for neste års sesong . Også en ad rødnebbterne ble funnet i minkfamiliens tilholdshull under trerøtter og steiner på Lyngholmen.
- 10.7 Nesten alle ternene borte fra kolonien på Bygnes. Det tok altså minken ca 10 dager å utrydde en hel ternekoloni på nesten 100 par.
- 19.7 2 par makrellterner mater fortsatt unger på Indreholmane. Ingen rødnebbterner.

Mange av ungene og eggene som minken ikke rakk å ta med det samme, ble forlatt av ternene. Bygnes, 5.7.10.

Hekkeavslutning og borttrekk

- 20.7 De fleste rødnebbterne har allerede forlatt Karmøy etter en heller svak hekkesesong.
- 25.7 Med unntak av to par makrellterner ved Indreholmane, var det ingen terner å se i hele området Bygnes-Bukkøy sjekket med båt. På vestsida er Salvøykolonien ennå i full drift med alt fra rugende terner til flygende unger av begge artene. I Lauvika og på Sund er 30+ juv på vingene og ingen egg eller dununger. Utenom nevnte kolonier har det vokst opp unger på Storesundskjæra og ved Kvalsvik. På Kvalavåg er det to makrellternepar og et rødnebbternepar igjen. Begge med store dununger. Alle andre kolonier har vært mislykka i år, og ternene har trukket bort.
- 4.8 Nesten alle ternene har forlatt Karmøy. De som er igjen: 1 par rødnebbterne med unge på Kvalavåg og 5-6 par med hver sin unge på Salvøy. Makrellterne: 1 par med unge Bygnes og 2 par Kvalavåg. Makrellternene har reist etter vellykka hekking på Sund.
- 8.8 5 juv rødnebbterne med foreldre igjen på Salvøy. Den yngste ungen (stor dununge), var forlatt og død. Ei makrellterne holdt fortsatt vakt fra lyktestolpe ved Indreholmane, men maken eller unge ble ikke sett i løpet av en times tid.
- 9.9 En del terner på trekk forbi Karmøy i første uka av september. Ei voksen makrellterne med unge på næringssøk ved Stavasanden 9.9.

Det øverste bildet og de to i midten er fra makrellternekolonien på Sund, 22.-26.7.10. Ungene har kommet seg på vingene og forlater hekkeplassen i perioder for tiggende foreldrene om mer mat. Og fiskeføde var det rikelig av. Til høyre i midten ser vi to generasjoner terner: begge med våre ringe. Nederste bildet viser en 2-årig rødnebbterne som holdt til i lengre tid i Salvøy-kolonien, 16.6.10. Slike ikke-kjønnsmodne terner skal være sjeldne på våre breddegrader, men de siste årene har det vært sett flere av dem i eller ved koloniene.

Ringmerking, kontroller og gjenfunn

Merkinger av terner

Nedenfor har vi listet opp alle ringseriene som ble brukt på merking av terner i 2010. I tillegg til nummer har ringene påført adressen: Stavanger Museum, Norway.

- 16.6 3 unger (1 kull) av makrellterne (7513148-150) merket på Salvøy
10 unger (4 kull) av makrellterne (7501290-299) merket på Lauvik-skjæret.
- 21.6 8 makrellterneunger merket ved Dragøy (7505001-08)
- 22.6 4 rødnebbterneunger merket på Hydroskjeret (09-12)
5 makrellterneunger merket på Søraskjeret, Bygnes (13-17)
- 23.6 27 makrellterneunger merket på Sund (18-44).
11 makrellterneunger merket i Lauvvik (45-55) Flere kontrollert.
- 26.6 2 makrellterneunger merket i Tjøsvollsvatnet (58-59).
13 rødnebbterneunger (60-72) merket på Indreholmane.
18 makrellterneunger(73-90) merket på Indreholmane.
8 rødnebbterneunger merket på Hydroskjeret (91-98)
1 rødnebbterneunge merket på Søraskjeret (99).
- 1.7 14 rødnebbterneunger merket på Salvøy (7501100 og 7505101-13)
5 makrellterneunger merket på Salvøy (14-18)
1 rødnebbterneunge merket på Salvøy (19)
4 makrellterneunger merket på Salvøy (20-23)
8 makrellterneunger merket på Lauvikskjæret (24-31)
1 rødnebbterneunge merket på Jegningen (32)
11 makrellterneunger merket på Sund (33-43)
- 2.7 2 makrellterneunger merket på Terneskjer i Sårevågen (44-45)
- 3.7 1 rødnebbterneunge merket på Søraskjeret, Bygnes (46)
4 rødnebbterneunger merket på Hydroskjeret, Håvik S (47-50)
22 rødnebbterneunger merket på indre Indreholmane (51-72)
3 makrellterneunger merket på ytre Indreholmane (73-75).
- 5.7 1 makrellterneunge merket Indreholmane (på land) (7501300)
7 rødnebbterneunger merket på kubeitene, Husøy (76-83)
- 6.7 5 rødnebbterneunger merket på Indreholmane (84-88)
- 8.7 11 rødnebbterne- og 1 makrellterneunge merket på Salvøy (89-200)
22 rødnebbterneunger merket på Jegningen (7505201-22)
- 9.7 2 makrellterneunger merket på Sæbø (23-24)
5 makrellterneunger og 1 rødnebbterneunge merket på Storesundskjæra (25-30)
9 makrellterne- og 15 rødnebbterneunger merket i Kvalsvik (31-54)
- 10.7 2 makrellterneunger merket i reservatet ved Husøy (7505301-02).
- 14.7 1 makrellterneunge merket på Storasundskjæra (56)
3 makrellterneunger merket på Kvalavåg (57-59)
1 makrellterneunge merket i Lauvik (60)
4 makrellterneunger merket på Sund (61-64)
- 24.7 14 rødnebbterne- og 2 makrellterneunger merket på Salvøy (65-80)
1 rødnebbterneunge merket Kvalavåg (81).

Kontroller og gjenfunn av egne og fremmede merkinger

Makrellterne med ring som har inskripsjonene BC 81406 og SAFRING CAPE TOWN. Avlesingen ble gjort med hjelp av teleskop ved ternekolonien på Sund 22.7. En e-post fra ringmerkingkontoret i Cape Town fortalte at terna var merket 13.10. 2002 ved Port Alfred og Kowie River i Eastern Cape. Det er på kysten mot Det indiske hav! (Mappe/fil:100727lx3/

- 15.5** Makrellterne Stav. Mus. 7364784: avlest på lanternemast ved Kvalavåg-kolonien 20.6.09, bekreftet å være samme fugl på samme utkikkspost 15.5.10. Terna ble merket som unge i 1999 på Storesundskjæra . Medio juni ble de 3 eggene denne terna hadde, spist av hubro. Deretter ble terna ikke sett mer i Kvalavåg.
- 21.6** Rødnebbterne, Stav. Mus. 7470561 avlest på Indreholmane Bygnes, 21.6.10. Terna ble merket som unge på Jegningen 22.7.05.
- 3.7** Makrellterne, Stav. Mus. 7486337 avlest ved reir med unger på Salvøy 3.7.10, merket som unge på Kvalavåg 1.7.06. Avlest på samme hekkeplass 10.8.09! Hadde altså unger på samme sted i år som i fjor, faktisk samme reirgrop!
- 13.7** Makrellterne, Stavanger Mus. 7465117 avlest på Lauvik-skjæret, Salvøy 13.7.10. Muligens i par med 7470220. Merket som unge på Kvalavåg 29.6.03.
- 13.7** Makrellterne, Stavanger Mus. 7470220 avlest på Lauvik-skjæret 13.7.10. Muligens i par med 7465117. Merket som unge i Tjøsvollsvatnet 6.7.06 Dette er samme terna som er avbildet på framsida av 2009-rapporten: Den hekket da på Flataskjer, Salvøy.
- 21.7** Makrellterne, Zool Mus, Oslo JB 09483 kontrollert i Sund-kolonien 21.7.10 (foto tatt 22.7). Den var unge på Storesundskjæra 24.6.99. Ble også sett på Sund 8.7.08.

- 22.7** Makrellterne, SAFRING, CAPE TOWN BC 81406, avlest på bryggekannten ved Sundkolonien 22.7. Foto. Merket ved Port Alfred, Sør-Afrika 13.10.02.
- 26.7** Makrellterne, Stavanger Mus 7470274 avlest på land ved Sund-kolonien sammen med flygedyktig unge 26.7. Var merket som unge på Kvalavåg 9.7.06.

Ufullstendige avlesinger

- 15.5 Makrellterne Stav. Mus. ufullstendig avlest nr på Salvøy hadde følgende siffer 71348. Usikkert hvor de to manglende sifrene skal være. Ringen satt opp/ ned på høyre fot.
- 21.6 Rødnebbterne med fremmed Stav. Mus. ring på høyre fort i kolonien på Indreholmane.
- 3.7 Rødnebbterne med fremmed Stav. Mus. ring på høyre fot i kolonien på Salvøy hadde siffer 74 051 4 ?
- 13.7 Makrellterne utenlandsk ring på høyre fot: 4 H 4(4)? 62. Lauvik, 13.7. Dette er nok en også en merking fra SAFRING, CAPE TOWN. Makrellterne 7465189 merket i Tjøsvollsvatnet 3.7.03 fikk en ekstra ring påsatt da den ble kontrollert i Namibia 15.3.09. Det ekstra ringnummeret den fikk var 4H47586, noe som ligger nær opp til avlesingen på Lauvik-skjæret 13.7.10.
- 23.7 Makrellterner på Sund: 74709?? og 7472???. Serien fra 7470901- 7471000 er brukt i juni 2008, hvorav nr 18-40 på Sund! Dette er trolig ei terne som er tilbake på fødestedet, og det som hekkefugl etter bare to år.

Utenlandsfunn av egne merkinger

To gjenfunn av "våre" terner er innrapportert i 2010 (per 30.11). Det ene er ei rødnebbterne som vi merket som unge på Kvalavåg i juli 2009. Den ble kontrollert i England måneden etterpå. Gjenfunn av rødnebbterne fra Norge til Storbritannia er så uvanlig at det ble omtalt på hjemmesida til British Trust for Ornithology (BTO) med følgende tekst og illustrasjonsfoto:

Fourth ever Norwegian Arctic Tern in UK

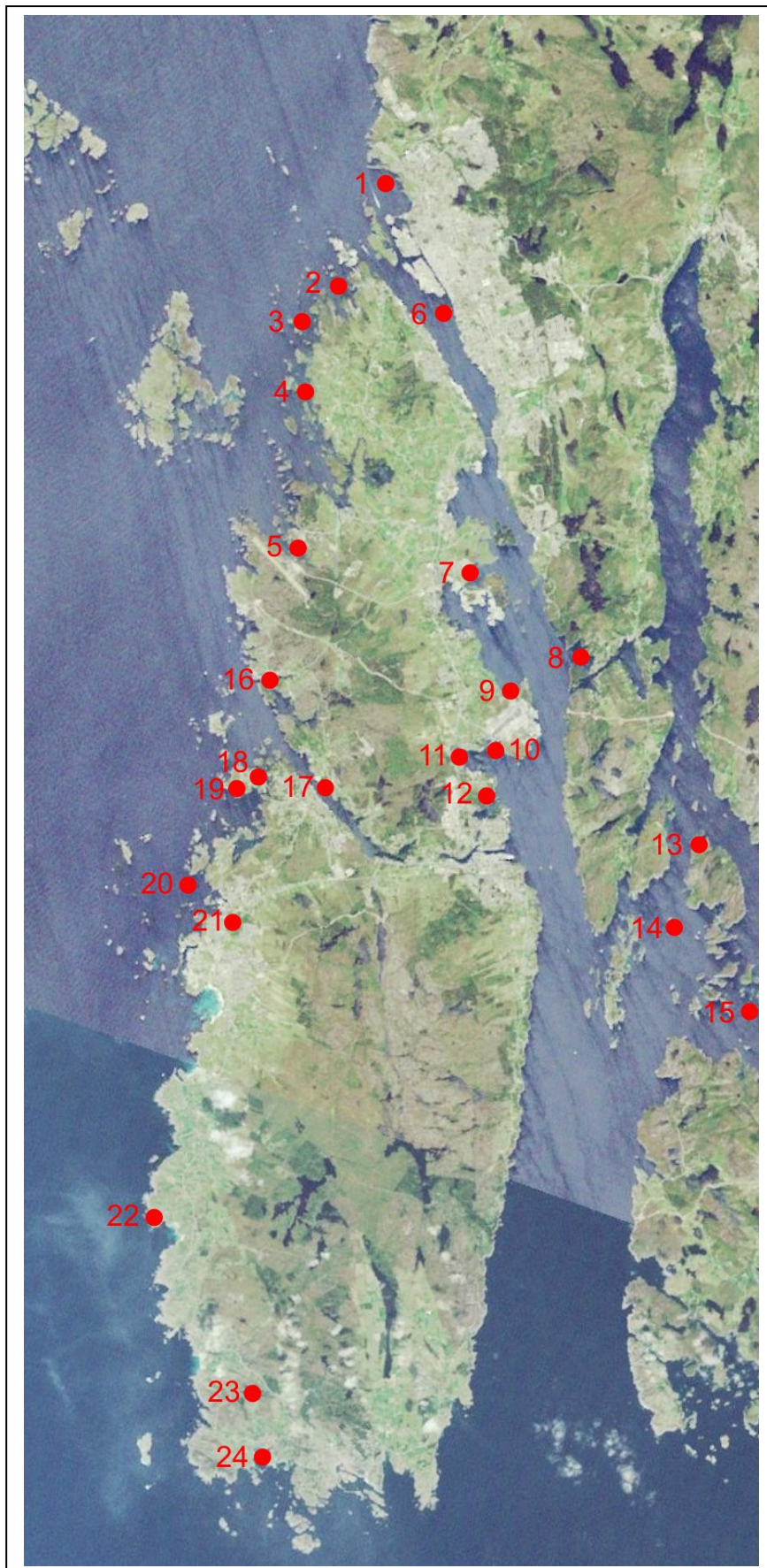
Whilst processing a batch of recent foreign recoveries, staff in the Ringing Office uncovered a Norwegian ringed Arctic Tern. What is unusual about this bird is that it is only the fourth from Norway ever to be recovered here in the UK. Arctic Tern, ring number 7473436, was ringed in Rogaland, Norway on 15 July 2009, and retrapped on 30 August 2009 at Seal Sands, Cleveland, travelling 650km between the two sites. (Kilde: www.bto.org/ lastet 11.7.10)

Det andre gjenfunnet av en av våre terner mottatt i 2010 gjelder makrellterne med ringnummer 7465189. Den ble merket som unge på holmen nord i Tjøsvollsvatnet 3.7.2003 og kontrollert 14.3.2009 av ringmerker Mark Boorman i Namibia, nærmere bestemt ved Mile 4 Salt Works, Swakopmund, Walvis Bay.

Kart over koloniene

1. Veste
2. Osnes
3. Dale
4. Sæbø
5. Visnes
6. Storesundskjæra
7. Sørbø/Husøy
8. Dragøy/Røyksund
9. Hydro N
10. Hydro S
11. Indreholmen, Bygnes
12. Søraskjeret, Bygnes
13. Høvring N
14. Austdjupholmane
15. Høvring S
16. Kvalavåg havn
17. Sund
18. Flataskjer, Salvøy
19. Lauvik, Salvøy
20. Jegningen
21. Tjøsvollsvatnet
22. Hebnes
23. Grødemsvatnet
24. Syrevågen

Kolonidagbok

Kvalavåg

- 23.5 2 egg i reir av makrellterne (KSK).
 3.6 Flertallet av ternene på holmen er rødnebbterne (ca 20/40 individer?).
 5.6 Første reirtelling gav følgende resultat (KSK):

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	6	15	11	0	32
Antall egg	6	30	33	0	69

Fordeling av egg/reir i Kvalavågkolonien 5.6.2010. Totalt 32 reir med til sammen 69 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 2,16.

- I tillegg til tallene i tabellen kommer 1 reir med 2 egg på den ytre holmen. Ett av reira i tabellen (med ett egg, syntes forlatt). Mange ennå ikke-hekkende rødnebbterner i kolonien.
- 11.6 Natt til 9,6 registrerte ternekameraet på holmen hubroen som gikk fram til et ternereir og åt opp egget (eggene). Til tross for 3 nattlige besøk etter hverandre nå, ruger fortsatt rødnebbternene i området som hubroen har spankulert omkring i. Bare reiret som kamera viser at hubroen er borte ved, er tomt.
- 15.6 Det var nå bare 21 reir igjen på holmen (32 den 5.6) etter at hubroen har vært på flere nattlige besøk og spist litt hver gang. Kamera viser at den oppholder seg kort tid på holmen, som regel en times tid etter midnatt, sluker noen egg og drar igjen. 4 nye reir plyndret av hubroen natt til 16,6.
- 21.6 Nesten alle reira er nå plyndret av hubroen.
- 24.6 8-10 par igjen på holmen.
- 27.6 Noen legger nå om igjen etter at hubroen har ødelagt.
- 2.7 Hubroen fortsetter å plyndre egg. Ca 5 par terner holder likevel fortsatt ut. Ingen tegn til at denne hubroen tar voksne terner.
- 8.7 1 par makrellterne og 2 par rødnebbterne har ikke gitt opp ennå i møte med alle hubrobesøkene og ruger fremdeles.
- 13.7 Makrellterna har nå 2 unger, rødnebbternene ruger ennå.
- 24.7 1 par med 2 eller 3 store unger, 3 makrellterner ekstra med tilhold. 1 par rødnebbterne med stor unge/unger, 1 par til med tilhold.
- 28.7 Det er 2 makrellternepar med 2 og 3 unger og ett rødnebbternepar med 1 unge som vokser opp i år! Hubroen tok bare egg og de som ikke ble funnet eller gav opp lytes altså.
- 4.8 De 3 parene fortsatt tilstede med ungene sine som nå flyr.

Sund

- 30.4- Første makrellterne ved hekkeplass i Karmøy i 2010 ble sett nær kolonien på Sund i Vedavågen 30.4. Den 6.5 og 11.5 var to makrellterner til stede i kolonien. Den 14.5 hadde antallet gått opp til 14 individer, samme antall dagen etter.
- 17.5 11 individer i kolonien. Samme antall 20.5.
- 22.5 Ca 8 par er nå etablert på holmen (sett fra land).

5.6 Første reirtelling i Sundkolonien gav følgende resultat (KSK):

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	1	4	13	0	18
Antall egg	1	8	39	0	48

Fordeling av egg/reir i Sundkolonien 5.6.2010. Totalt 18 reir med til sammen 48 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 2,67. Alle hekkepar makrellterne.

11.6 Alt synes ok ut på holmen (fra land).

23.6 27 unger merket (= 12-14 par). 12 intakte reir med egg. 7 døde dununger (= ca 3 par). Antall hekkepar har altså økt siden 5.6 og indikerer nå 27-29 par.

1.7 3 reir med egg, 2 døde dununger. Flere unger kontrollert med ring. I alt merket på holmen til nå: 38 unger (pluss 9 døde unger uten ring).

5.7 Alt virker vel fra land. De største er nå flygedyktige. 2-3 så ut til å rugge.

8.7 Ca 20 store unger sett fra båt. Minst 1 rugende makrellterne. 2 rødnebbterne holdt til.

10.7 2 unger på vingene, ellers mange store, men også et par dununger.

Minst 2 makrellterne ruget og 1 par rødnebbterne var til stede.

19.7 20+ unger på vingene, ennå noen som ikke kan fly.

21.7 Mange terner her når alle letter. Unger blir nå matet i stor grad på land. Maks ca 40 juv totalt. Det ser ikke ut til å være noen seine/omlagte kull på holmen i år. Liten dødelighet og svært suksessfull koloni i år.

27.7 Flertallet av ad + juv har nå tatt vingene fatt og forlatt koloniområdet.

3.8 3 juv makrellterne på insektjakt i Heiavatnet trolig fra Sund-kolonien.

4.8 Kolonien på Sund helt tom etter vellykka hekkesesong.

Truet. Ternekolonien på Sund er truet av utbygging og industri som stadig eter seg innpå. Vi får håpe at makrellterna som jo har blitt plassert på rødlista, får lov å ha dette skjæret i sjøen i fred. 23.7.10.

Salvøy

15.5 8 par makrellterne i kolonien i havna, dessuten noen få som fisket i nærheten.

23.5 Ennå ingen egglegging. Flest terner på skjæret i SV. (KSK).

24.5 14 terner på skjæret i SV, de fleste makrellterne, hvorav to ruget.

30.5 20 makrellterne til stede på skjæret i SV, 5 ruget. I hovedkolonien 40+ terner tilstede, ca 10 par makrellterne ruget.

5.6 Første reirtelling gav følgende resultat (KSK):

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	9	6	5	0	20
Antall egg	9	12	15	0	36

Fordeling av egg/reir i Salvøykolonien (Flataskjer) 5.6.2010. Totalt 20 reir med til sammen 36 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 1,80. blandingskoloni med flest rødnebbterne.

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	0	3	9	0	12
Antall egg	0	6	27	0	33

Fordeling av egg/reir i Lauvik-kolonien 5.6.2010. Totalt 12 reir med til sammen 33 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 2,75. Alle hekkepar makrellterne.

Ca 150 terner totalt til stede i/ved hovedkolonien. I delkolonien i Lauvik bare makrellterner og ingen ekstra terner til stede.

16.6 Andre reirtelling gav følgende resultat:

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	29	59	13	0	101
Antall egg	29	118	39	0	186

Fordeling av egg/reir i Salvøykolonien (Flataskjer) 16.6.2010. Totalt 101 reir med til sammen 186 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 1,84. Blandingskoloni med flest rødnebbterner.

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	2	7	8	0	17
Antall egg	2	14	24	0	40

Fordeling av egg/unger/reir i Lauvik-kolonien 16.6.2010. Totalt 17 reir med til sammen 30 egg og 10 unger, gjennomsnittlig kullstørrelse: 2,35. Alle makrellterne.

- 23.6 8 reir med egg i Lauvik-kolonien pluss 11 unger merket (og 10 sist). Ingen døde unger eller forlatte reir med egg. Alt ok i hovedkolonien på Salvøy (ikke landgang).
- 27.6 Alt ok på Salvøy sett fra båt i dag. Mulig økning fra sist KSK.
- 1.7 Kort tur i land for å merke litt. Svært mange reir med egg av rødnebbterne fortsatt. 3 reir til og med på "steinen" i øst. Bare 4 døde unger funnet og 15 rødnebbterneunger og 9 makrellterneunger ble merket. 3 ettåringer på "hvileskjæret" sammen med ca 100 andre rødnebbterner. De tre var fortsatt der 3.7.
- 6.7 Et himla liv i begge koloniene. Ennå mange som ruger og ca 100 rødnebbterner på hvileskjæret. Mange unger av begge artene.
- 8.7 Ringmerking ble avsluttet pga at så mange unger gikk på sjøen. Høy flo gjorde at et reir med egg hadde sjø i bunnen! Ennå 50+ reir med egg. Første makrellterneunge var på vingene.

Dette lille, nesten vegetasjonsløse skjæret i Lauvika på Salvøy, fikk utrolig nok ikke besøk av en eneste predator i år heller. Det resulterte i utelling både for tjeldeparet og for makrellterne. 30.5.10.

- 13.7 Alt synes ok sett fra land, de første rødnebbterneungene på vingene. På Lauvikskjeret 16 unger opptalt og 1 rugende makrellterne. 2 rødnebbterner med tilhold. 2 egne makrellterner avlest, ei utenlandsk ikke ferdig lest.
- 20.7 Ennå ruger et titalls terner (begge arter) og mange er på vingene. En del reir og unger er nok forlatt i siste ukas uvær. Mange store og flygedyktige unger av begge arter. Dette er eneste større blandingskoloni som ennå fungerer.
- 24.7 Ennå minst 1 rødnebbterne og 1 makrellterne som ruget, men 20+ reir var forlatt med egg (pga uværet som var?) 2 store døde unger. 20+ flygeferdige unger sett fra båt satt åpent på holmene. Antatt at det kommer totalt maks ca 100 unger på vingene i kolonien i år, med ca like mange av begge artene. Ingen predatorer påvist i år.
- 27.7 Fortsatt 100+ terner tilstede til sammen av begge artene
- 30.7 Vandrefalk angrep i ettermiddag, men lyktes ikke ta noen. Det er ennå dununger av rødnebbterne i kolonien, men flertallet av begge artene har nå reist: ad med juv. Kun 4 rødnebbterner på hvileskjæret i dag.
- 1.8 Ca 20 unger (begge arter?) talt sittende på holmen fra båt, kun 1 av de observerte var ikke flygedyktig, (KSK).
- 4.8 Alle makrellternene har trukket bort, kun 4 par rødnebbterne tilbake med hver sin unge hvorav 2 ikke er flygedyktige ennå. En del rødnebbterner må ha gitt opp unger på slutten. 4 halvstore unger lå døde og ca 20 egg/reir var oppgitt. Totalt 10-15 terner i lufta inkludert juv (K. Ovesen).

Tjøsvollsvatnet

- 15.5 Første obs av terner i kolonien ble gjort i dag da 6 makrellterner var tilstede. Det er bedre plass på holmen i år når hettemåkeantallet er kraftig redusert. Samme antall 20.5.
- 24.5 14 individer på holmen, bedre plass til hekking enn i fjor (kun 13 rugende hettemåker).
- 8.6 Første reirtelling gav følgende resultat:

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	9	6	5	0	20
Antall egg	9	12	15	0	36

Fordeling av egg/reir i Tjøsvollsvatnet 8.6.2010. Totalt 20 reir med til sammen 36 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 2,80. Ren makrellternekoloni.

- 26.6 På land for å ringmerke: mye tull med reir/egg. Knuste og heile egg utenfor reir. Ternene lider samme skjebne som hettemåkene. Noe(n) ødelegger. 11 reir med egg hvorav 4 med kun ett. Bare 2 unger funnet og merket (i samme reir). Maks 12 par igjen på holmen.
- 6.7 Bare 2 makrellterner ruger. Ingen unger, ingen andre ad terner å se. Altså fiasko for ternene så vel som for hettemåkene her i år. Årsak: hubro og/eller mink.

Jegningen

- 13.5 Ca 15 terner av begge artene talt i flukt sammen med en sky av hettemåker som var i gang med reirbygging og egglegging.
- 20.5 Mange sett fra land.
- 23.5 Bare 10-15 terner sett fra båt (midt på dagen og NV vind). KSK.
- 5.6 Fortsatt bare ca 15 terner til stede, kun ett reir (1 egg).
- 13.6 Ca 200 terner til stede (sjekket fra båt): KSK.
- 16.6 Opptelling AK/KSK. Maks 100 par, reir spredt over hele holmen, vanskelig å finne alle reir på begrenset tid.

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	25	38	2	0	65
Antall egg	25	76	6	0	107

Fordeling av egg/reir på Jegningen 16.6.2010. Totalt 65 reir med til sammen 107 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 1,65. Nesten ren rødnebbternekoloni.

- 27.6 Alt ok i kolonien sett fra båt, mulig vekst i rødnebbternepar KSK.
- 1.7 Bare 1 unge funnet (og merket) i øst. Hovedkolonien i vest fortsatt med bare egg. Minst 300 rødnebbterner til stede på Jegningen. 3 juv ettåringer sett. Ingen ferske ribb eller forlatte reir.
- 8.7 3 rødnebbterner var tatt (bare fjærrester – vandrefalk?), mens en hettemåke var helt oppspist – bare beinrangel igjen (ferskt). 50+ reir med egg ennå, 22 unger merket. Ingen ungedødelighet. 30+ hettemåkeunger på vingene eller nesten det.
- 19.7 Etter uværet siste uka har alle hettemåkene forlatt kolonien og bare ca 8 par rødnebbterner igjen som mater.
- 27.7 Kolonien helt forlatt av både terner og hettemåker.

Flygeklare hettemåkeunger på Jegningen. I motsetning til ternene lyktes måkene også i år å få avkom på vingene, selv om hubroen var hyppig gjest seint i sesongen. 8.7.10.

Bygnes

2.5-15.5

- I år ankom (for første gang?) rødnebbterna før makrellterna til Bygnes da to individer satt i kolonien Indreholmane allerede 2.5. Den 6.5 viste de første makrellternene seg i området: to satt på en stake ute på vågen. Den 8.5 hadde antall rødnebbterner gått opp i minst 20 individer i kolonien Indreholmane, men ennå ingen makrellterner å se. Antall rødnebbterner var oppe i vel 30 den 12.5 og hadde nådd ca 60 den 14.5 da det var hektiske pardannelser og første paring fant sted. Kun ett par makrellterne på hekkeplassen – og paret var i kamp med rødnebbterner om samme reirplass. Et par makrellterne tilstede på Guleskjerå sammen med 5-6 rødnebbterner som så ut til å ville etablere seg her.
- 17.5 Terner i alle tre del-koloniene ved Bygnes: 6 par på Guleskjerå, og tilsvarende antall på Søraskjeret. Fortsatt bare 2-3 par makrellterne i området. Hovedkolonien har daglig nå 40-60 rødnebbterner til stede.

- 20.5 100+ rødnebbterner Indreholmane, fortsatt bare 2-3 par makrellterne.
- 21.5 8 makrellterner på Søraskjeret i ettermiddag.
- 22.5 Økning i antall makrellterner på Indreholmane: 5 par på plass. 5 individermakrellterne og 3 rødnebbterne på Søraskjeret.
- 23.5 Rødnebbternereir med 1 egg på indre Indreholmane i dag. Sett med teleskop fra riksveien. Fortsatt langt fra antall rødnebb- og makrellterne sammenlignet med i fjor.
- 25.5 Den ene rødnebbterna å Indreholmane ruger. I tillegg har ei makrellterne begynt å ruger. Ellers få terner i kolonien i kveld. En uvanlig start på hekketida.
- 27.5 Falkealarm og mye uro i kolonien i ettermiddag. Også de rugende ternene stakk til sist til fjords og kom ikke tilbake på ca 45 min obs tid. Totalt ca 50 terner.
- 29.5 31 terner skremt opp fra Søraskjeret. Reiroptelling viste 4 reir: alle med 2 egg. Ett egg lå utenfor reir og var fuglespist.
Reirtelling Indreholmane (ytre): 10 makrellternereir med egg (3x1egg, 5x2egg, 2x3egg). Ett rødnebbternereir: 1 egg, i tillegg til 2 reir på indre holmen (1og 2 egg).
- 1.6 Søraskjeret: 3 rødnebbterne og 2 makrellterne ruger, ca 10 rødnebbterne ellers sittende på skjæret/fløy rundt.
Indreholmane: Ennå kun 3 rugende rødnebbterne, ca 10 rugende makrellterne. Maks totalt ca 30 terner tilstede i og nær kolonien. Fuglene lettskremte og tok til vingene og ut i bukta omtrent hvert femte minutt. Noen rovfugl er likevel ennå ikke registrert.
Guleskjerå: 1 ternepar etablert.
- 3.6 Mer liv på Indreholmane: Totalt ca 100 terner til stede i dag, av disse ca 15 par rugende makrellterner. Mange rødnebbterne drev med reirgroping.
- 4.6 Optelling Søraskjeret: 6 reir med egg (1x1egg, 3x2egg, 2x3egg): Ca 25 individer fløy opp.
- 5.6 Indreholmane sett fra land: Ca 7 rødnebbterner ruget på indre holmen, minst 10 på den ytre. Det er altså ennå langt igjen til reirtallene fra 2009.
- 9.6 Optelling på Søraskjeret: 8 reir med egg (1x1egg, 5x2egg, 2x3egg). Bare 4 terner utenom de rugende tilstede. På Indreholmane: Innerste holmen med rødnebbterne: 27 reir (13x1egg, 14x2egg). På makrellterne-delen av ytre: 17 reir med 3 egg. Dessuten ca 4 rødnebbterner lettet fra Guleskjerå, fra reirplasser.

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	28	33	17	0	78
Antall egg	28	66	51	0	145

Fordeling av egg/reir Indreholmane 9.6.2010. Totalt 78 reir med til sammen 145 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 1,86. Ca 15-20 av reirene makrellterne. Det lave snittet totalt skyldes de mange rødnebbterne med 1 egg som trolig ikke er ferdiglagte.

- 10.6 Fredelige forhold i kolonien i kveld. Mating med liten brun åte.
- 17.6 Fortsatt ro i kolonien som (sett fra land) har vokst siden opptellingen 9.6. Første rødnebbternereparet matet unge. Fortsatt ro 21.6; flere klekker av begge artene og de finner rikelig med mat (tobisyngel?), samtidig er det rødnebbterner som parer.
- 22.6 Fortsatt 8 reir med egg (se 9,6) pluss 4 unger merket (makrellterne) på Søraskjeret. Dessuten ei rødnebbterne på land og ei på holme i S. 4 par rødnebbterne ruger på Guleskjerå hvorav 3 reir funnet (1x1egg, 2x2egg). Alt ok på Indreholmane, men ble ikke sjekket med ilandstigning i dag. Ternene i Bygnes-Hydro området har så langt fått fred fra både falk og hubro og øvrige predatorer i år!

26.6 Ny opptelling og merking:

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	26	48	1	0	75
Antall egg	26	96	3	0	125

Fordeling av egg/reir Indreholmane 27.6.2010. Totalt 75 reir med til sammen 125 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 1,67. Ca 10-15 av reirene makrellterne. Det lavere snittet totalt skyldes økt andel rødnebbterne med egg.

På Indreholmane ble det videre merket 13 rødnebbterne- og 18 makrellterneunger (31 unger/15 par). I tillegg kommer minst 10 unger ikke funnet (= 5 par) og to døde unger (= 1 par). Totalt i kolonien nå: 95 par, hvorav ca 70 par rødnebbterne og 25 par makrellterne (altså en liten økning av begge arter fra første telling). På Søraskjeret var det 7 reir med egg (8 sist).

- 3.7 Noe går galt i koloniene på Bygnes. På Søraskjeret var det nå 4 reir med egg (2x2egg og 2x1egg), men bare 1 rødnebbterneunge (merket) og kun 4 makrellterneunger sett (alle med ring fra før). Det burde vært flere unger om alt hadde gått bra. Ett par makrellterne og ett par rødnebbterne på flate holmen i sør.
På Indreholmane var det strødd med døde unger på den ytre holmen. De lå døde på skjulestedene sine i alle aldre. Likevel ruget ca 20 par på egg. Ingen levende dununger sett, kun 3 store makrellterneunger å merker, pluss et par sett svømmende mot land. Pussig nok var det på den indre holmen bare 2 døde unger (små) og 22 unger ble merket i tillegg til kontroller fra sist. Det tidlige paret har nå 2 nesten flygestore unger. Også på Guleskjerå går det galt. Muligens unger hos ett rødnebbternepar (varslet).
- 4.7 Et par timerovervåking av kolonien i dag viste at en del av ternene fra den ytre holmen hadde lokkene ungene med seg inn på land sør for kolonien og matet dem der. Bare 3 rugende makrellterne igjen på holmen og ingen mater unger der. Ca 5 par rødnebbterne har holdt ut. At reirene var tomme og så mange unger døde tyder på at mink kan ha vært innom. Hvis ikke må dette skyldes vandrefalken som var innom i dag og som gjør ternene svært nervøse. At bare den ytre holmen er rammet, kan skyldes at det er denne falken angriper i og oppholder seg på. Uansett: Indreholmanekolonien er nå mer enn halvert i forhold til opptelling. Matmangel forklarer ikke problemene. Da hadde ikke ungene blitt lokket bort fra holmen. Dessuten ble det matet i ett sett i dag med bl.a. tobis og sildeyngel.
- 5.7 Bare fra i går har mange unger dødd, bl.a. 4 sett tiggende etter mat, var borte i dag og 2 av dem ble sett døde fra land. Den ytre av Indreholmane har 3+ rugende makrellterne og 2-3 rødnebbterne ble sett gå ned med mat. Ca 60 ternene igjen i kolonien. Hvorfor så mange dør nå er uforståelig. Matmangel kan det ikke være. De som er igjen blir matet med bl.a. sildeyngel i ett sett.
- 6.7 Ei gåte hva som skjer i kolonien på Indreholmane. 35 døde unger fjernet i dag. 20+ reir med egg forlatt. Bare 30+ ternene igjen i kolonien. Ei makrellterne ruger (3 egg) og ca 8 rødnebbterne ruger (1-2 egg). 5 små pull merket. maks 10 større unger i kolonien, felles for alle disse er at de har flyktet fra hekkeholmene til land eller til nærliggende småholmer/skjær og blir matet der. Hadde matmangel vært årsak til problemene burde også Søraskjeret og Hydro S kolonien vært ramma.
- 7.7 Mink på ferde i Indreholmanekolonien. Den sprang av gårde nordover i fjæra med en rødnebbterneunge i kjeften, svømte over til Indre Lyngholmen hvor den hadde unger. Her var det en masse rester etter terneunger pluss en voksen. En minkunge ble tatt ved hjelp av hunder. Det er nå maks 10 ternepar igjen i kolonien.

- 8.7 Jeger på post fra 04.30-09.00 avslørte ingen mink, men alle rugende rødnebbterner fra i går var borte. 2 makrellterner ruger på den ytre, 2 makrellterner har hver sin store unge utenfor hekkeplass. 2 par rødnebbterne mater hver sin unge. Altså 6 par terner igjen i kolonien som minken har brukt ca 10 dager på å utrydde.
- 10.7 Kolonien slutt på Indreholmane, ingen terner mer å se. 4 juv på Søraskjeret hvorav 1 var på vingene (sett fra land). Rødnebbterna som ruget ser ut til å ha mislykkes.
- 12.7 Det er likevel to par igjen på Indreholmane. Mink har nok også gått i land på Søraskjeret der det ikke ble sett unger i dag, bare 1 flygende makrellterneunge.
- 19.7 Fortsatt to makrellternepar på Indreholmane, ingen terner på sør.
- 25.7 2 illsinte terner med tilhold på hver sin lyktestolpe ved kolonien.
- 26.7 4 makrellterner med tilhold, men bare 1 unge sett. 1 ad+juv på stake i Kopervik.

Hydro

- 23.5 Ingen terner å se verken på hekkeplassen fra i fjor eller i nærområdet i nord. Hetttemåkene er på plass (16 ruget) og en tjeld oppe på indre demningen.
- 24.5 9 rødnebbterner på skjæret i sør hvor de hekket i fjor. Ingen makrellterner.
- 29.5 6 reir med egg (3x1egg, 2x2egg, 1x3egg) i sør. Alle rødnebbterne.
- 1.6 Ternene svært urolige, som på Bygnes.
- 4.6 Ca 20 rødnebbterner til stede i kolonien i sør.
- 9.6 17 reir med egg, ett par makrellterne i lufta.

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	5	9	3	0	17
Antall egg	5	18	9	0	32

Fordeling av egg/reir i Hydro S kolonien 9.6.2010. Totalt 17 reir med til sammen 32 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 1,88. Ett par makrellterne registrert i kolonien.

- 11.6 Kolonien ved Høyevarde: Ca 4 rødnebbterner ruger sammen med en tjeld og ca 20 hetttemåker: de første måkene med unger. Alle er samlet på den indre demningen. Årets første obs av toårig ungfugl av rødnebbterne: satt på skjæret i sør.
- 19.6 Kolonien ved Høyevarde V opptalt: bare rødnebbterner. I alt 6 reir (1x1egg, 5x2 egg), snitt: 1,83.
- 22.6 12 reir med egg Hydro S, 4 unger merket (rødnebbterne). Alt ok, ingen døde pull eller forlatte reir med egg.
- 26.6 11 reir med egg Hydro S, 8 pull merket, 1 død nyklekt og ca 2 forlatte reir med egg. Totalt i kolonien ca 19 par rødnebbterne, 1 par makrellterne. Altså litt opp fra tellingen 9.6. Alt ok i kolonien.
- 3.7 Ulikt dødeligheten på Indreholmane var alt ok her. 4 nye unger merket og flere kontrollert. Ingen døde unger funnet. 2 svartbakunger med tilhold og stokkanda ruget fortsatt. 8 reir med egg som ble ruget. Ingen makrellterner sett.
- 5.7 Alt synes ok fra land. 7-8 ser ut til å ruge. 5 større unger (alle med ring) sett.
- 6.7 Ingen døde unger eller forlatte reir. Tallene fra 5,7 gjelder.
- 8.7 2 rødnebbterne sett rugende fra land, flere store unger på plassene sine.
- 11.7 1 rødnebbterne ruger fortsatt på Hydroskjæret, 7 store unger hvorav 2 var på vingene (sett fra land). 3 makrellterner sett på Høyevarde-fyllingen.
- 19.7 Alle terner borte fra begge Hydrokoloniene. Trolig mink i Vorråvågen, muligens også ved Høyevarde siden også hetttemåkene ble borte og trolig ikke fikk unger på vingene til tross for at flere gikk til hekking enn i fjor.

Jevnt over er det lite sjøfugl i Karmsundet, men to områder skiller seg ut: Strekningen Østrem-Bygnes-Hydrohalvøya og Kolstøbukta-Husøy-Fårøy. På disse stedene er det et mangfold av sjøfugl året rundt. Øverste bildet er fra Søreivågen, Bygnes på vinterens kaldeste dag. Silender, ærfugl og kvinender i flokker på vågen. Også en toppdykker oppholdt seg her en tid. 9.1.10. Nederst et silandpar i Vorråvågen, nær ternekolonien, 10.4.10.

Husøyområdet

- 13.5 8 rødnebbterner i kubeite-kolonien, ingen i ”steinrøysa”.
- 22,5 2 makrellterner over ”steinrøysa”, 6 par rødnebbterner og paring på kubeitene. Ellers en del terner fisket i området
- 29.5 Ca 40 terner satt på skjærene ved kubeitene og ca 60 ved steinrøysa. Begge arter begge steder.
- 11.6 Ca 30 par rødnebbterne og 3 par makrellterne hekker på kubeitene sammen med tjeld, rødstilk og vipe. 3 rødnebbterner ruger på det flate arealet øst for ”steinrøysa”.
- 25.6 1 par makrellterne ved veien bak gjerdet til Smith, på nestes bare rødnebbterne. Ingen kyr ennå på beitet, så masse liv, men noen ternereir syntes likevel tomme. Ca 25 reir med egg.
- 3.7 100+ rødnebbterner i/ved kubeitene/på hvileskjæret. 4 par ruget i strandsonen på grus og tang ytterst på nestet, pluss ett par som matet unge her. Kun 1 par makrellterne sett. Alt syntes ok også inne på beitet som ikke er tatt i bruk ennå etter avtale.
- 5.7 4 av 11 var døde på kubeitene på samme vis som på Indreholmane: uten påviselig grunn. Ca 150 rødnebbterner sitter uvirksomme på skjær og i fjæra i området. Kun 2 reir med egg funnet på enga, men 6x1 egg i fjæra ytterst på nestet! Noen så også ut til å ruge på reservatet Tedneholmen.
- 11.7 Kolonien borte! Kyr på beite. Men mest sannsynlig minkpredatert. Kun 1 makrellterne og 1 rødnebbterne med tilhold.
- 12.7 2 store makrellterneunger merket på reservat-holmen. 7 makrellterner i lufta. Trolig har det hekket 2-4 par makrellterner her.
- 25.7 Ingen terner i Husøy-området. Sjekket fra land 24,7 og fra båt 25,7.

Dragøy

- 29.5 Ca 60 individer, mest rødnebbterne.
- 4.6 Totalt maks 100 individer til stede, ca 20/80 makrellterne/rødnebbterne. Mange ruget.
- 23.6 Optelling. I tillegg til tallene i tabellen kommer 8 merkte makrellterneunger. Ei terne var ribba og ca 5 reir med egg forlatt. Et tilsvarende antall reir var tomme pga klekking, men unger ble ikke funnet. Totalt 80-85 hekkepar, ca halvparten av hver art.

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	13	39	21	0	73
Antall egg	13	78	63	0	154

Fordeling av egg/reir i Dragøy-kolonien 23.6.2010. Totalt 73 reir med til sammen 154 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 2,11.

- 3.7 Kolonien oppgitt. Mange reir med egg ligger tilbake. Alle ungene er borte. Noen få egg fuglespist. Kun 1 makrellterne satt. En var ribbet i tillegg til den fra sist. Vinge lå igjen: kan tyde på hubro. Den hekker kun ca 1 km sør for kolonien og har fått fram 3 unger i år!
- 13.7 Mink-kull med tisper tatt på Dragøy.

Høvring N og S

- 4.6 Ingen terner i kolonien i N. 2 rødnebbterner satt på ei brygge. Heller ingen terner på skjæret i sør eller i sjøområdene. Det hadde vært normalt med terner i nord medio mai.
- 23.6 Høvring N: 3 par rødnebbterne og 1 par makrellterne ruget. 1 tjeld med 1 unge.
Høvring S: Ingen fugler på skjæret eller i områdene rundt.
- 12.7 3-4 små unger i kolonien på Høvring N. 3-4 ternepar har fått fred til nå (R. Arnesen).

Austdjupholmane

4.6 Helt tomt for terner.

23.6 Ingen hekking av terner i år. Et kull med store grågåsunger og 2 svartbakpar.

Veste

24.6 100+ rødnebbterne til stede, men til sammen bare 32 reir med egg, snitt 2,0. Ingen unger funnet. Vel halvparten (s-delen) var makrellterne. Også ca 30 par fiskemåke, de fleste med unger. En var ribbet, vinge funnet.

9.7 Masse liv. Ingen nye ribb. 15 rødnebbterne- og 9 makrellterneunger merket. Ingen flygedyktige unger ennå, og fortsatt ca 10 reir med egg (alle rødnebbterne?). Merketallene tyder på overvekt av rødnebbterne i motsetning til obs 24,6.

Storesundskjæra

9.7 5-6 unger av makrellterne var på vingene, 6 makrellterne- og 1 rødnebbterneunge merket. Totalt ca 40 terner i lufta, de fleste makrellterne.

15.7 Fortsatt terner til stede. 1 makrellterneunge merket (KSK).

Osnes

10.6 3 ungdommer tatt på fersk gjerning i ternekoloni ved Osnes havn av naturforvalteren. De hadde plukket med seg ca 30 egg som ble forsøkt lagt tilbake. Ifølge naturforvalteren var det ca 30 terner i lufta. Saken ble anmeldt av Karmøy kommune.

9.7 Hele kolonien borte med unntak av ett par makrellterne som jaget ivrig etter store måker som passerte. Paret hadde nok egg/unger på holmen. Geiter går neppe godt sammen med hekkende terner.

Dale

16.6 Kolonien er todelt i år. Kolonien nærmest land er på samme sted som i fjor. Nyetableringen er lenger ute.

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	11+17=28	17+16=33	1+1=2	0+0	63
Antall egg	28	66	6	0	100

Første tall gjelder kolonien nærmest land, den andre gjelder den nyetablerte lenger ute. Fordeling av egg/reir i Dalekoloniene 16.6.2010. Totalt 63 reir med til sammen 100 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 1,59.

24.6 Ting går galt i begge Dale-koloniene. Kolonien i øst var tom. Kolonien i vest var rotet til med egg i hytt og vær og noen var hakket sundt eller hakket hull i. Noen reir var forlatt. Ca 15 reir igjen som ble ruget. Alle rødnebbterne, ingen unger var klekte.

9.7 Kolonien på skjæret i øst var borte, men 3-4 rødnebbternepar varslet og hadde egg/unger på holmen i vest.

Sæbø

16.6 Tabellen inneholder 5 reir funnet på beitet øy i V hvor det også i fjor hekket noen få ternepar. Det hekket i år maks 10 par her under tellingen. Vanskelig å finne alle. KSK.

Kullstørrelse	1 egg	2 egg	3 egg	4 egg	Totalt
Antall reir	15	20	5	0	40
Antall egg	15	40	15	0	70

Fordeling av egg/reir i Sæbø-kolonien 16.6.2010. Totalt 40 reir med til sammen 70 egg, gjennomsnittlig kullstørrelse: 1,75.

24.6 Fortsatt ca 30 reir ok i kolonien, men hubro hadde tatt terne på reir nylig. Egget var omkranset og fylt av fjær fra offeret, men ble fortsatt ruget på. Hubro/fjær funnet like ved og avslørte predatoren. Ca 8 par på saueholmen i vest, også her var ei terne ribbet. 1-3 par makrellterne i de to koloniene til sammen. Ingen unger klekket i noen av koloniene.

9.7 Kolonien forlatt med mange reir med egg. Ingen døde unger. Ett par makrellterne med dununger. Mink/hubro må antas som predatore og årsak til fiaskoen for ternene. 3-4 par rødnebbterner varslet egg/unger på holmen i vest.

Hvert eneste år får ternene på Sæbø, Torvastad, besøk av hubro, og få eller ingen unger kommer på vingene. Her er ei makrellterne nylig tatt livet av på reiret, men maken fortsatte å ruge. Hele kolonien gikk imidlertid til grunne til sist, trolig også ved hjelp av mink. 24.6.10.

Føy

24.6 Ingen terner verken hekkende eller på matleit. 1 rødnebbterne fisket øst for Kvaløytåna.

Visnes

16.6 3 reir av makrellterne med 3 egg. Flere reir var plyndret, trolig av fugl. Kolonien ødelegges med andre ord på samme vis som i fjor. Da ble både spor etter mink og hubro funnet på skjæret.

9.7 Ingen terner, (KSK).

Hebnes

14.6 4 rugende i hekkeområdet (sett fra riksveien). Kolonien sjekket 17.6: 3 hekkepar.

Grødemsvatnet

14.6 2 rugende terner kan ses rugende på holmen (sett fra riksveien).

13.7 Ingen terner i kolonien.

Syre-Skudeneshavn

8.7 Ett hekkepar makrellterne på Holmskjer som i fjor, (OKB).

19.7 Ei ubestemt terne med mat ved Guleholmen, Skudeneshavn, (OKB).

Oppsummering av hekkesesongen 2010

Hekkeklass	Antall reir m/egg	Snitt antall egg/reir	Telle-dato	Antall merket		Antall hekkepar		Antall unger på vingene	
	M + R	M + R		M	R	M	R	M	R
1. Osnes*	-	-	-	-	-	ca 7	ca 7	0	0
2. Dale*	63	1,59	16.6	0	0	0	63-70	0	0
3. Sæbø*	40	1,75	16.6	2	0	1-3	ca 40	0	0
4. Visnes	3	3,0	16.6	0	0	3-9	0	0	0
5. Kvalavåg	32	2,16	5.6	3	1	12-15	20-25	5	1
6. Sund	18	2,67	5.6	42	0	27-29	0	40-45	0
7. Salvøy	101	1,84	16.6	15	42	20-30	80-100	30-40	40-60
8. Lauvik	17	2,35	16.6	30	0	18-20	0	ca 30	0
9. Sårevågen	-	-	-	2	0	1	0	2	0
10. Jegningen	65	1,65	16.6	0	23	1-5	90-120	0	0
11. Tjøsollsvatnet	20	2,80	8.6	2	0	20-22	0	0	0
12. Hemnes	-	-	-	0	0	0	4	0	0
13. Grødemsvatnet	-	-	-	0	0	0	2-5	0	0
14. Syrevågen*	-	-	-	0	0	1-5	0	2	0
15. Høvring N	-	-	-	0	0	1	3	0-2	0-3
16. Bygnes S*	-	-	-	6	1	9	4	1	0
17. Bygnes N*	78	1,86	9.6	22	40	ca 25	70-75	1	0
18. Hydro S	17	1,88	9.6	0	16	1	18-20	0	2-7
19. Hydro N	6	1,83	19.6	0	0	0	6	0	0
20. Dragøy	73	2,11	23.6	8	0	ca 30	ca 50	0	0
21. Husøy-området	-	-	-	2	8	5-8	ca 30	0-2	0
22. Storesundskjæra	-	-	-	6	1	ca 15	ca 5	12-20	1-5
23. Veste	32	2,0	24.6	9	15	ca 10	ca 25	10-20	20-25
Sum	565			149	147	207-239	517-589	128-172	64-99

Reirantall, bestandsvurderinger og ungeproduksjon hos makrellterne (M) og rødnebbterne (R) i 2010. Antall hekkende par makrellterne: 223; rødnebbterne: 553. Antall unger på vingene, makrellterne: 150; rødnebbterne: 81. Tallene er snittet av høyeste og laveste vurdering av antall hekkepar. En strek (-) betyr at info mangler.

Kommentarer til hekkeplasser med * (stjerne) i tabellen ovenfor:

* Osnes: Ungdommer ble stanset av naturforvalteren da de var på plyndringsferd i en koloni på Osnes. De hadde ca 30 egg i lommene.

* Dale: Hovedkolonien var på samme sted som i 2009, på et nesten nakent skjær, men ble forlatt kort tid etter reiroptelling. Noen få par fortsatte på en større grasholme i vest.

* Sæbø: Som på Dale var hovedkolonien på samme sted som i fjor, men denne ble fraflyttet blant annet pga predasjon fra hubro. Noen få par fortsatte på en større, sauebeitet holme i vest.

* Syre: Det ble kun påvist ett hekkepar på strekningen Syre - Skudeneshavn i 2010, men noen flere terner ble sett i området og kan ha hekket.

* Bygnes S er ellers omtalt som Søraskjeret i rapporten. Antall hekkepar i tabellen inkluderer et par makrellterne på en større holme i sør. Her hekket det også et par rødnebbterne.

* Bygnes N er omtalt som Indreholmane i rapporten ellers. Antall hekkepar i tabellen inkluderer 4 par rødnebbterne på Guleskjerå.

Antall hekkepar makrellterne i prosjektområdet 2005-2010

Koloni/År	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Osnes	0	0	0	0	-	7
Dale	0	0	0	0	8-12	0
Sæbø	0	0	0	25-30	4-6	1-3
Visnes	0	0	0	0	0-1	3-9
Feøy (Duøy)					4-8	0
Kvalavåg	29	36	26	12	12-15	12-15
Sund			25	30-35	18-20	27-29
Salvøy	10-15	12	10-14	20	12-15	20-30
Sårevågen					0	1
Jegningen	18	20	8-15	1-3	15-20	1-5
Longaskjer N			55-60		0	0
Tjøsvollsvatnet	4	35	20	3-4	8-10	20-22
Grødemsvatnet	10	1-5	5		6	0
Syrevågen	10			2	1-4	1-5
Skudeneshavn			14	10	12	0
Austdjupholmane				8-10	6-10	0
Høvring S				30-40	30	0
Høvring N	15	1-5	12	20	8-9	1
Bygnes S	7	7	9	11	3	9
Bygnes N	27	39	31	35-36	35-40	25
Hydro S				1-2	1	1
Hydro N					7-9	0
Dragøy					3-4	30
Husøy-området	30	30	22	40	13-20	5-8
Storesundskjæra					-	15
Veste					-	10
Sum	160-165	181-189	237-253	248-275	206-255	207-239

Antall hekkepar av makrellterne 2005-2010.

Strek (-) betyr manglende info, tall med ca foran i de årlige oppsummeringstabellene er sløyfet i denne oversikten. Se for øvrig oppsummeringstabeller for enkeltår med kommentarer til lokaliteter og bestandstall.

Terneskjæret ved Hydro. I tillegg til kolonien av rødnebbterne, hekket det her stökkand, svartbak og tjeld i fredelig forening.

Antall hekkepar rødnebbterne i prosjektområdet 2005-2010

Koloni/År	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Urter		9	100	12-15	0	0
Osnes						7
Dale			x	110-120	48-50	63-70
Sæbø					33-35	40
Feøy (Duøy)					60-65	0
Visnes					36-40	-
Kvalavåg	46*	14	26	18	30-35	20-25
Salvøy		1	3-6	35	35-40	80-100
Jegningen	112	180	32-45	30-35	160-180	90-120
Longaskjer N			5-10		0	0
Ryvingen	75-85	30-40			5-7	0
Sandholmen S		x	20		4-5	0
Årabrot, Åkra	30-35	20-25	12	1-3	0	0
Hemnes					3-6	4
Grødemsvatnet	30	30-40	16		16	2-5
Syre	80	90	18	1	65-70	0
Skudeneshavn			9	20	28	0
Falnes (Krosshl)	90-100		2	1	0	0
Austdjupholmane				4-5	75-80	0
Høvring S					20	0
Høvring N	5		8	5	5-6	3
Bygnes S		1	3	2	5	4
Bygnes N	22	96	134	81	115-130	70-75
Hydro S				15-20	8-9	18-20
Hydro N					15-17	6
Dragøy				()	10-12	50
Husøy-området	10	20	25	110	26-32	30
Storesundskjæra					-	5
Veste					-	25
Sum	500-524	491-516	413-434	445-471	802-888	517-589

Antall hekkepar av rødnebbterne 2005-10.

Strek (–) betyr manglende info, tall med ca foran i de årlige oppsummeringstabellene er sløyfet i denne oversikten. Se for øvrig oppsummeringstabeller for enkeltår med kommentarer til lokaliteter og bestandstall. Kryss (x) betyr at noen få par hekket her, men opplysninger om dette framkom først etter hekketidens slutt.

Bestandsutvikling 2005-2010

Art/År	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Makrellterne	160-165 (163)	181-189 (185)	237-253 (243)	248-275 (262)	206-255 (231)	207-239 (223)
Rødnebbterne	500-529 (515)	491-516 (504)	413-434 (424)	445-471 (458)	807-890 (849)	517-589 (553)

Antall hekkepar av makrellterne og rødnebbterne i prosjektområdet i 2005-2010. Tallene i parentes er snittet av maks- og minimum anslag.

Art/År	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Makrellterne	51-79 (65)	133-175 (154)	148-196 (172)	88-145 (117)	175-253 (215)	128-173 (150)
Rødnebbterne	16-32 (24)	71-100 (86)	145-225(185)	38-69 (54)	302-424 (363)	64-99 (81)

Ungeproduksjon (= unger på vingene) hos makrellterne og rødnebbterne i prosjektområdet i 2005-2010.

Kullstørrelser i noen utvalgte kolonier

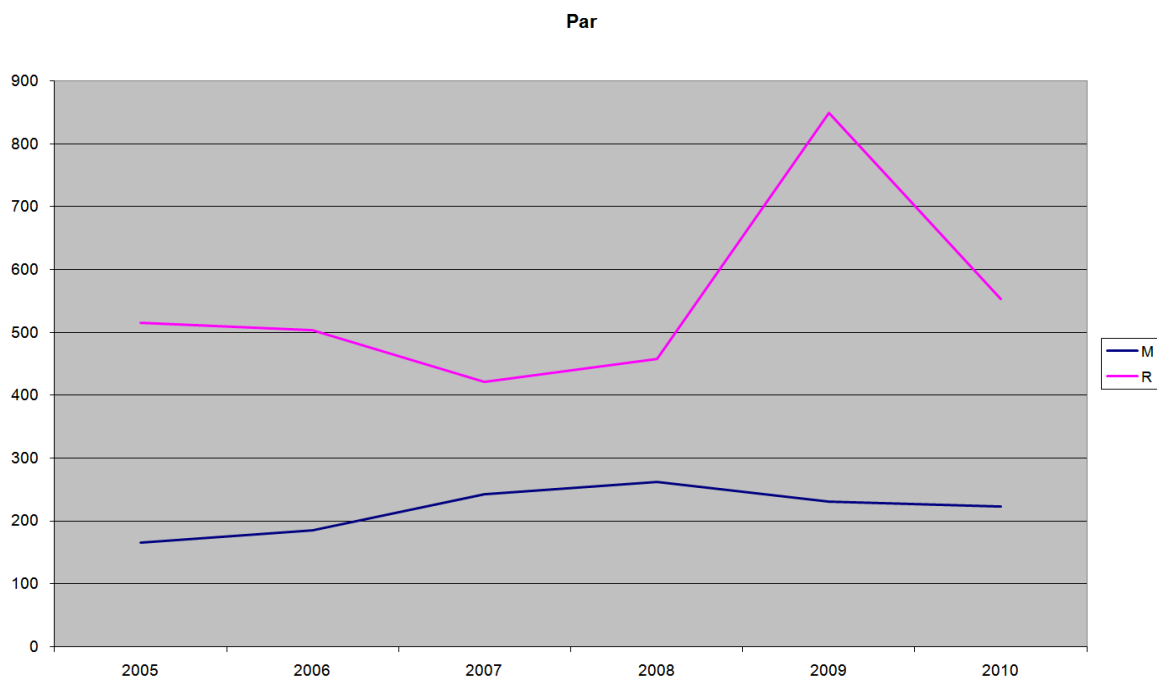
Koloni/År	2007	2008	2009	2010
Kvalavåg	2,28 (46/23.6)	2,06 (29/8.6)	1,64 (42/13.6)	2,16 (32/5.6)
Sund	-	2,80 (25/9.6)	-	2,67 (18/5.6)
Salvøy	-	2,10 (55/8.6)	-	1,84 (101/16.6)
Jegningen	2,07 (40/17.6)	2,03 (27/14.6)	1,64 (124/14.6)	1,65 (65/16.6)
Syre	1,72 (18/17.6)	-	1,32 (59/7.6)	-
Husøy	-	2,08 (113/21.6)	-	-
Bygnes N	2,30 (165/14.6)	2,06 (115/9.6)	1,83 (146/11.6)	1,86 (78/9.6)
Høvring N	-	-	2,12 (8/29.6)	-
Høvring S	-	-	2,14 (44/20.6)	-
Tjøsvollsvatnet	3,05 (20/10.6)	-	-	2,80 (20/8.6)

Gjennomsnittlige kullstørrelser(antall egg) i noen utvalgte kolonier. Antall reir og telledato i parentes.

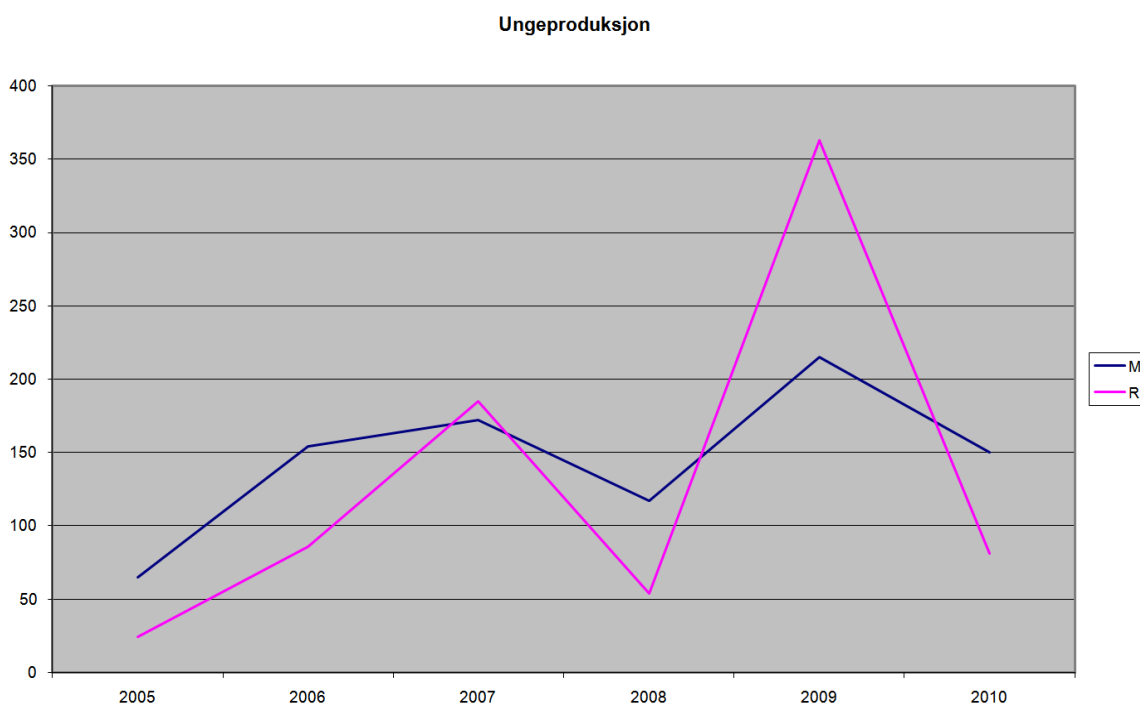

Makrellterne. Salvøy, 19.7.10.

Hekkepar og ungeproduksjon 2005-2010

Grafene over viser antall registrerte hekkepar av rødnebbterne (rød kurve) og makrellterne (blå) i prosjektområdet 2005-2010. Som en ser varierer tallet på rødnebbternepar betydelig fra år til annet, mens makrellterna har en mer stabil hekkebestand over tid.. Grafene under viser antall unger som kom på vingene i prosjektområdet. Samvariasjonen hos artene er i øyenfallende. Selv med en lavere hekkebestand gjennom alle de 6 årene, klarer makrellterna å få flere unger på vingene enn rødnebbterna i 4 av dem.

De øvrige sjøfuglene

I reservatene

Med unntak av Jarstein, ble det ikke foretatt systematiske opptellinger i sjøfuglreservatene i 2010. Men alle lokalitetene ble besøkt for at vi skulle få et inntrykk av tilstedeværelse og hekkesuksess hos de ulike artene. I observasjonslistene som følger er hettemåke tatt med under "I reservatene" selv om noen hekket andre steder. Krykkje er også tatt med her, selv om det bare var i havnebassenget i Skudeneshavn at det med sikkerhet kom avkom på vingene. Mange arter som hekker eller kan hekke i marine miljøer slik som skjærpiplerke, rødstilk og strandsnipe er ikke tatt med. Disse og andre arter med tilknytning til sjø og kyst, får heller tas med i en mer omfattende rapport en annen gang. Observasjoner av de store måkeartene er også utelatt. Disse burde det vært foretatt en systematisk opptelling av om ikke altfor lenge. Det skjer endringer i bestandene. Mest markert er bortfall av tidlige hekkeplasser for sildemåke.

Havhest

Havhesten øker for hvert år på Jarstein, hvor den ser ut til å ha hatt størst hekkesuksess i år også. På Ferkingstadøyane og Urter ble 2010 nok et dårlig år, men noe bedre enn bunnåret i fjor. Årsakene til den lave ungeproduksjonen i de to koloniene de siste sesongene kan være ugunstige værforhold, predasjon eller knapphet på mat.

- 10.4 2 individer på plass på Jarstein (OKB).
- 29.5 10 ruger Jarstein (OKB).
- 16.6 11 ruger Jarstein, 90 sett rugende fra båt Urter.
- 2.7 Ruger i normalt antall på Ferkingstadøyane. Alle med egg. Ingen ribb.
- 10.7 9 ruger, 2 reir var tomme, Jarstein. OKB.
- 20.7 Masse regn og vind kan ha ødelagt hekkesesongen også i år.
- 25.7 6 reir med unger på Jarstein (av i alt 12 reir/par med egg). Få unger på Urter, men bedre enn i fjor (så langt). 8 unger funnet ved en landgang (KSK).
- 27.7 77 pull merket Ferkingstadøyane (KSK/OKB/AKV). Totalt maks 100 unger på øyene i år. Ca halvparten (?) av reirgropene var tomme, i mange var unge nylig tatt (dun og fjærrester). Minst 1 ad var tatt (kroppen fjernet). Ett reir hadde ennå egg som så ut til å bli ruget på, ellers var alle ungene i middels til stor dundrakt.
- 14.8 5 juv i reirgropen funnet på Urter. Maks 10 unger totalt (?) KSK. I så fall nok et ganske miserabelt år for havhesten.

Toppskarv

Bestanden fortsetter å vokse på Jarstein. Toppskarven ble første gang påvist hekkende her i 1988 med 4 reir, i 2010 var det 124 reir med egg/unger. På Ferkingstadøyane og Urter er ny opptelling nødvendig for å få kjennskap til hvordan bestanden utvikler seg, men på begge stedene ble det produsert godt med unger i 2010.

- 10.4 Eggleggingen har startet på Jarstein (OKB).
- 16.6 Merking og opptelling (OKB). Se resultater sist i rapporten.
- 24.6 Toppskarv over alt i skjærgården Salvøy-Storøy!
- 2.7 Mange unger sitter allerede med de voksne på hvileplasser, Ferkingstadøyane.
- 27.7 Ennå noen få reir med små unger på Ferkingstadøyane

Øverst og midten til venstre: Havhest rir på vinden på Ferkingstadøyane, en lomvi samme sted, 27.7.10. Midten til høyre: Om ikke rødstilken kan sies å være en sjøfugl, trekker stadig flere ut av heier og våtmark for å hekke på strandeng eller holmer sammen med f eks terner. Bildet fra beiteområdet ved Husøykanalen, 25.6.10. Nederst: Sjeldent syn. Et sjørre-par holdt til i Vorråvågen i begynnelsen av juli. Planer om hekking? 7.7.10.

Hettemåke

Hettemåkene dannet 4 større kolonier på Karmøy i 2010: Bøvatnet, Tjøsvollsvatnet, Hydro NV og Jegningen. I tillegg hekket 2-3 par sammen med ternene på kubeitene ved Husøykanalen. Det gikk helt galt i Tjøsvollsvatnet for andre året på rad, ukjent av hvilke grunner. På Jegningen kom det 50-80 unger på vingene til tross for at hubro og vandrefalk visiterte kolonien, særlig i slutten av hekketida. Men med den totale fiaskoen for rødnebbternene på lokaliteten i tankene, så kan en undre seg på hvorfor denne holmen i havgapet har blitt en god hekkeplass for hettemåken.

- 5.4 Ca 20 individer på plass på holmen i Tjøsvollsvatnet. Ingen på Jegningen.
- 11.4 Noen titalls på Jegningen, ingen Tjøsvollsvatnet.
- 17.4 100+ i Tjøsvollsvatnet. nå på begge holmene og 1 par på neset på land.
- 24.4 Ennå bare noen titalls måker i Tjøsvollsvatnet og ingen på Gjegningen.
- 2.5 Mange, men bare på ytre holmen i Tjøsvollsvatnet, ca 10 par med reirbygging på Gjegningen (sett fra land).
- 8.5 Maks 10 par går til hekking i Tjøsvollsvatnet, men mange i gang på Jegningen (sett fra land). Kolonien i vatnet trolig plaget av rovfugl og hubro (hekker ved Aureivatnet V). Samtidig etablerer ca 50 par seg i Bøvatnet. Ingen i Husøyområdet.
- 13.5 Kolonien i Bøvatnet på 50-80 par, tilsvarende på Jegningen hvor de første hadde 3 egg mens flertallet var i gang med reirbygging eller 1-2 egg. Vandrefalk angrep.
- 14.5 Totalt opptalt 152 individer i Bøvatnet: De fleste bygger eller legger/ruger nå. 5 par i nord resten i vest. Altså ca 70 par. 16.5: antall måker øker, særlig i nord.
- 15.5 Ca 30 individer i Tjøsvollsvatnet, hvorav 11 ruget.
- 24.5 13 ruger i Tjøsvollsvatnet, 16 Hydro N. De største koloniene på Jegningen og i Bøvatnet ikke talt.
- 5.6 Klekking i gang på Jegningen. Mange unger. En ad ribbet (vandrefalk?) KSK
- 6.6 De første ungene på beina i Hydro N kolonien.
- 7.6 Ca 15 reir på holmen i Tjøsvollsvatnet, ingen unger sett. Også i år rot med ødelagte egg utenfor reir. Ingen reir på land, og bare 2 på indre holmen.
- 16.6 29 unger merket på Jegningen. Mange reir med små unger eller egg ennå. De største ungene på vingene om ca 10 dager. Ingen nye ribb, men ca 25 døde små unger i alt. Antatt 100+ par hekkende.
- 19.6 12 reir med egg på moloen Hydro NV, få levende unger sett. Kolonien har vokst fra i fjor inn på eng i SV. Ca 30 hekkepar. 1 par har gått til hekking på innerste "steinen" i ternekolonien på Bygnes.
- 25.6 2 par hekker på kubeitene, Husøy.
- 1.7 Et 20-talls store unger sett/merket totalt,. Ingen dununger, kun ca 10 reir med egg. Det ser m.a.o. ut til å ha vært dårlig produksjon. De tidlige har klart seg bedre enn de seine. De små ungene fra 16.6 (og de fleste med egg) synes ikke å ha klart seg på Jegningen. Lite dødt og bare 2 gamle ribb.
- 8.7 20+ store/flygedyktige unger på strandbergene på Jegningen. Flere inne på holmen. En var nylig ribbet, men stort sett en vellykket hekkesesong. Også flygedyktige unger i Bøvatnet nå, men også seine hekkere: paring! ble sett i myra 9.7. Forstyrning med "hangover" sett i myra i vest 8,7.
- 19.7 Fortsatt mange til stede i Bøvatnet, men ingen å se på Jegningen etter uværsuke. Flere titalls kom likevel på vingene her.
- c 25.7 Kolonien i Bøvatnet opphørt, alle måkene borte. Mange unger har vokst opp her i år.
- 15.8 Et 20-talls ad pluss juv i Bøvågen. Totalt om det nok et sted mellom 50 og 100 unger på vingene i kolonien i Bøvatnet.

Krykkje

- 13.2 Tidlig ankomst (flott, stille vintervær): 50+ individer ut og inn havnebassenget i samla flokk, skrikende. 2-3 landet på hekkeplass på Melandsgården for kort opphold.
- 9.3 100+ på de "gamle" hekkeplassene i Skudeneshavn, selv om de aller fleste nå er gjort utilgjengelige for hekking.
- 2,4 Krykkjene i ferd med å gi opp hekkingen på "spikermattene" på industrihallen.
- 10,4 Kun 2 par etablert på Jarstein (OKB).
- 12,4 Nesten alle krykkjene er nå borte fra industrihallen. Har innsett at det ikke nytter å få til reirbygging slik avsatsene nå ser ut.
- 29,5 Til sist satte krykkjene likevel i gang med reirbygging på "spikermattene". De løste problemet med å bruke så store mengder reirmateriale at de nådde over høyden på spilene som skulle hindre dem i å få fotfeste. På Jarstein er også noen par i gang, men 3 ad var ribbet (OKB).
- 25,7 Kun 1 reir med 1 unge på Jarstein (OKB). Mye ribb i nord. 15+ unger vokste opp på industrihallen i Skudeneshavn. Det var ingen hekking på Ferkingstadøyane, 2-3 par på Urter fikk ikke fram unger.

Alke

- 16.6 2 ved Urter, 8KSK).
- 2.7 4 ved Ferkingstadøyane, men ingen tegn til hekking her i år.
- 9.7 1 fotografert ved Sæbø.
- 27.7 Ingen sett på Ferkingstadøyane.

Teist

- 10.4 Ingen sett ved Jarstein (OKB).
- 29.5 Ca 10 ved Jarstein (OKB).
- 16.6 Ca 60 individer på sjøen ved Urter (KSK).
- 24.6 En kom fra tidligere kjent hekkeplass ved Helganes. Trakk vest.
- 2.7 30+ ved Ferkingstadøyane.
- 9.7 13 ved Jarstein OKB.
- 23.7 Ca 90 individer opptalt rundt Urter (KSK).
- 25.7 En ungfugl på sjøen ved Nautanes, Vorråvågen! Fortsatt her 3,8.
- 27.7 Flere ad med mat for unger på Ferkingstadøyane. Sildeyngel.

De unge teistene forlater koloniene og foreldrene forbausende kjapt. Her en årsunge som allerede har funnet seg til rette alene innerst i Vorråvågen. 25.7.10.

Lunde

- 2.7 25-30 individer ved Ferkingstadøyane. Ingen sett med mat eller skremt ut fra reirplasser.
- 9.7 1 ved Jarstein. OKB.
- 27.7 40+ individer ved Ferkingstadøyane. Flere med mat for unger, to reirplasser med matende ad.

Utenom reservatene

Ikke alle områder som er viktige for marine fuglearter ble undersøkt i løpet av sesongen. Men noen konklusjoner kan likevel trekkes etter endt hekketid. Måker, tjeld og ærfugl fikk mange unger på vingene. Selv om både vandrefalk, hubro og havørn forsynte seg av måker på Hydro-området, vokste det opp en stor generasjon av både sildemåke og gråmåke her i år også. De fleste andefuglene, syntes å slite; både siland og gravand mislyktes på mange av de tradisjonelle hekkelassene. Det er alarmerende at silanda ikke fikk opp unger i et eneste vann på Sør-Karmøy, selv om det var normalt med voksne fugler i vannene hele sommeren. Kan silanda her, som ved sjøen, være utsatt for rovvilt? Det ble gjort ett reirfunn av brunnakke, på kubeitene ved Husøy-kanalen. All jakt på hekkende andearter i Karmøy burde opphøre for en periode, kanskje med unntak av stokkand - og ærfugl! Disse er i alle fall de eneste som synes å ha bærekraftige bestander i kommunen for tida.

Det var ennå full vinter da de første gråmåkene innfant seg på hekkelassen innenfor gjerdene på Hydro-området. 28.2.10.

Grågås

- 26.3 Flokk ca 36 beitet på Kvilhaug. Fortsatt 29.3.
- 28.3 2 individer i søre enden av Hilleslandsvatnet, lettet mot vest (hekkepar?)
- 29.3 Flokk ca 50 beitet på markene Hydro NV.
- 31.3 Flokk 25+ beitet Nygård.
- 3.4 Flokk 63+ beitet Hydro NV. Fortsatt 30+ i flokk her.
- 9.4 1 ruger på "vipemyr" Kvalavåg (S for krysset mot Skår).
- 11.4 Kvilhaug flokken på ca 33 individer holder til på Haga.
- 23.4 Ennå beitede flokker: 10 individer Hydro NV. Fortsatt 20+ her 6.5.
- 8.5 Reir med 4 egg på Indre Lyngholmen, Vorråvågen, funnet under minkjakt. Gammelt eggskall i gropa tyder på hekking på samme sted også i fjor.
- 19.5 Et ungekull i Fiskåvatnet.
- 24.6 Ad med 5 store unger på Austnesholmen.
- 26.7 Familiegruppe (?) på 7 på Fårøy, 50+ i Kolstøvågen.
- 27.7 11 individer i Storestemmen, Sund. Ca 10 på Ferkingstadøyane

Gravand

- 31.3 1 hann, Nygård.
- 10.4 1 Matlaugelholmen, Syre (OKB)
- 25.4 Hekkepar: Stavasanden/Hop og Tarevika: 2-3 par i alt.
- 22.5 1 par Nygård-søyla: satt på kubeitene ved Husøy 29,5.
- 2.7 Flokk i formasjon på 8 individer mot sør! Kvalavåg/gassrørledningen Ø.
- 11.7 Ser ut til å ha hatt en dårlig hekkesesong. Ingen ungekull sett f eks Åkra vest el Sandholmene el Ryvingen. Heller ikke unger på Nygård. Unger kun sett i Tarevika, men ingen sett 11,7 – alle borte? De 15! ungene i kullet og foreldrene forble borte.
- c15,7 Kull med små unger skal være sett Nygård, men ingen unger sett i området 24.-25.7.
- 27,7 Ingen unger og heller ingen voksne i Åkra-skjærgården. Arten må ha hatt et dårlig år.

Brunnakke

- 8.3 3 hanner og 2 hunner i Vikevågen.
 28.3 1 hann Heiavatnet.
 29.3 Et par ved Hydro/Vorråvågen. 5 individer i strandkanten Hydro NV.
 1.4 Flokk 6 (3 par) Sørbo-neset, Husøykanalen i strandkanten.
 3.4 Flokk 11 i strandkanten Hydro NV.
 5.4 25+ individer Bygnes-Husøy: 5-7 Vorråvågen (minst to i par), ca 15 Matlandsvågen og 1-2 par ved Husøy.
 10.4 1 par i Heiavatnet. 1 par Bygnes Guleskjerå. 2 par Matlandsvågen.
 12.4 4 individer Hilleslandsvatnet.
 17.4 3 hanner og 2 hunner gresset ved Heiavatnet. 3 individer ved Guleskjerå.
 18.4 2 par Tjøsvollsvatnet (artsobservasjoner.no).
 24.4 1 par Kolstøneset. og et par Stutøy (kan være samme paret).
 25.4 1 par + flokk 14 (7 av hvert kjønn) i Heiavatnet (Arnt Kvinnesland). 7 individer i Steinsvatnet, Fosen (artsobservasjoner.no).
 4.5 2+par brunnakke (OKB) i Heiavatnet.
 5.5 2 hanner i nordre enden av Sandvatnet.
 6.5 2 par i Bøvatnet (K. B. Storesund).
 7.5 1 hann og to hunner Hydro NV i strandkanten.
 19.5 1 par i søre enden av Hilleslandsvatnet.
 29.5 1 hann rastet på kubeitene, Husøy sammen med gravandparet.
 15.6 Reir med 7 egg på kubeitene, Husøy.
 5.7 Hunn fløy opp fra reirområdet på Husøy, men reirplassen ikke funnet igjen.
 Kull på ca 3 unger obs i Humravatnet (A. T. Thorsen).
 25.7 Ingen brunnakker å se noe sted ved Husøy eller på hele strekningen Bygnes-Bukkøy.
 26.7 1 Heiavatnet. Det er bare rapportert om funn i mai-juli (mulige hekkesteder) fra Bøvatnet, Heiavatnet og Tjøsvollsvatnet, men ingen konkrete hekkefunn i følge artsobservasjoner.

Ærfugl

- 5,4 Relativt lite ærfugl å se Bygnes-Husøy fra båt. Totalt ca 20 individer.
 13,5 Enkeltflokk på 80+ ved Hydro/Vorråvågen, pluss flere spredte individer.
 22,5 Første ungekull: 5 Bygnes, støa.
 5,6 Mange små ungekull Kvalavåg-Salvøy-Jegningen (KSK).
 2,7 Fortsatt mange med små unger. Ekstra mange kull f eks i Åkrasand-bassenget.
 9,7 To kull Dale-Sæbø.
 20,7 To kull med 4 unger ved ternekolonien, Salvøy.
 25,7 Flere ungekull på strekningen Bygnes-Bukkøy, ett like ved Husøykanalen.
 8,8 Ennå kull med små unger i Salvøy-området (KSK).

Siland

- 11.4 Ennå ingen ferskvannsovs av arten i år.
 24.4 1 hann i Tjøsvollsvatnet.
 28.4 1 par i Melstokkevatnet (R. Mydland).
 7.5 Bygnes: 7 i sør, 6 i nord. 6 ved Husøy, to flokker Matlandsvågen: 10+4 individer.
 13.5 Et par fra Vorråvågen mot Litlavatnet.
 22.5 1 hann søre enden av Stikleivatnet, 3 hanner og 2 hunner Bygnes S.
 2.6 Totalt i Stikleivatnet: 1 par og 2 enslige.
 4.6 1 innfor Krokanes, flokk ca 10 ved Fløsunndholmane.
 7.6 1 varslet, engstelig i Gåsavatnet (artsobservasjoner.no).

- 9.6 1 par i Storestemmen, Sund (artsobservasjoner.no).
- 16.6 4 individer fløy fra Gåsavatnet mot sjøen i VNV.
- 21.6 Kull på 10 dununger Bygnes, Indreholmane. 27,6: Kullet redusert til 6 (en unge funnet død i gresset på hvileplass i ternekolonien. Fortsatt 6 unger 4.7.
- 2.7 Flokk 8 mot sør, Sårevågen N.
- 9.7 1+2+3 på vingene Kveitevika-Dale.
- 11.7 6 unger ved Husøy N, på samme sted som sist. Ungene var små.
- 12.7 De 6 ungene i Vorråvågen sett med ad i Nautanes-bukta. Dette ble siste obs av flokken og det er uvisst om ungene vokste opp.
- 25.7 Bygnes-Bukkøy: 4 Vorråvågen, 12 Kolstøvågen, 2 enslige ved Husøy pluss 1 med 1 stor unge. Pussig hvor få hekkinger det er blant de mange silendene som holder til i Karmsundet året rundt. Det er ikke sett et eneste kull i ferskvann i år per 4,8.

Gråhegre

- 12.3 Første dag med økt antall hegrer i Vikevågen: 6 individer, men ingen er til nå sett i kolonien.
- 15.3 Første dag med hegrer i koloni-trærne – 5 individer i Vik.
- 5.4 Kolonien i Vik forlatt. Heller ingen fugler i kolonien på Kalstø-holmen. Kun 1 hegre sett på strekningen Bygnes-Husøy.
- 10.4 Reirbygging Sevland, ingen i Vik.
- 17.4 Ekstremt lite hegre å se rundt.
- 23.4 1 satt i gammelt reir i Vik. Fortsatt svært få å se generelt.
- 6.5 Ingen kolonier i år? 1 individ Bygnes, ellers ingen i Husøy-området.
- 13.5 Totalt 4 individer i skjærgården Kvalavåg-Jegningen.
- 25.7 Totalt ca 20 individer på strekningen Bygnes-Bukkøy. Få juv.

Havørn

- 13.2 Ad+subad i kurtise over Bygnes (hektet seg sammen).
- 3.4 Adult par fluktleker over Blikshavn.
- 30.4 Ingen av meg noe sted etter 3,4.
- 28.5 1 ad over Veia (artsobservasjoner.no).
- 15.6 1 over Sandvatnet mot sør. 1 unge merket i reiret på Nord-Karmøy.
- 25.6 1 vingerufsete mot S, Blikshavn.

Vandrefalk

- 8.3 En slo ned på juv fiskemåke i Vikevågen og fraktet den til lands i 2-3 omganger og fortærte hele måken på ca 45 min (foto).
- 30.3 1 satt/lettet mot VNV Heggheim. Manglet noen fjær på venstre vinge.
- 24.4 1 over Åkra (OKB).
- 25.4 1 mot øst over Brekke.
- 7.5 1 jaktet Hydro NV. Snart ikke ei vipe igjen i området.
- 13.5 En kom som ei kule i lav hastighet mot Jegningen og hettemåkene/ternene der men såg ikke ut til å klare å ta fugl. Dro trolig videre vestover (mot Ryvingen?)
- 5.6 En fersk ribba hettemåke, Jegningen. Trolig vandrefalk (KSK).
- 4.7 Angrep mot ternekolonien Bygnes i dag. Satt først på ytre Lyngholmen. Etterpå mot N

Mer fra sjøfuglmerkingen

Det ble ikke noe toppår hva merking av sjøfugl angår. Grunnen til lave tall for mange av artene, var mangel på merkere i aktuell ungetid. I tillegg var det mye dårlig sjøvær. Dessverre ble ikke stormåke-kolonien på Hydro besøkt, noe som førte til små merketall for silde- og gråmåke. Systematiske opptellinger av andre sjøfugler enn terner, ble i år bare gjennomført på Jarstein. Inkluderer vi arter som tidvis benytter sjøområder i hekketida, ser vi at tallene for vipe er høyere enn vanlig. Dette skyldes ekstra innsats på arten i forbindelse med prosjektet "Vern vipa".

Fargemerkingprosjekter

Karmøy Ringmerkingsgruppe har flere arter på programmet for fargemerking: Knoppsvane, gråmåke, sildemåke, svartbak, krykkje, makrellterne og vipe. Hensikten med å bruke fargering(er) i tillegg til metallring på fuglene, er at gjenfunnsprosenten går kraftig opp. Fuglene kan lett identifiseres ved hjelp av kikkert og kan dermed kontrolleres mange ganger på mange forskjellige steder gjennom livet. Det er mer å lese om prosjektene lokalt og andre steder på www.ringmerking.no/cr.

JR8K står det kvitt på blått på plastringen til gråmåken som ble merket som unge på Hydro-området 13.7.04. Første gangen den ble sett her igjen var 12.7.08. På bildet som er tatt på Hydro 21.7.10 er den sammen med den ene av de to ungene som den fikk på vingene i år. 23.8 hadde den voksne måken reist til Danmark hvor ringen ble avlest i Hirtshals. Om ungene hadde fulgt med, vet vi ikke.

Toppskarvmerking på Jarstein

Oskar K. Bjørnstad

16. juni 2010 var det igjen tid for opptelling og merking i toppskarvkolonien i Jarstein naturreservat i Karmøy.

Vi startet turen med litt kluss med at styringen hadde låst seg på båten. Dermed måtte vi lage en midlertidig løsning med en metallstang som vi bandt fast i påhengeren. Det fungerte, men var veldig slitsomt i lengden. Vi er glade for at det ikke er så veldig langt ut til Jarstein.

Vi skulle konsentrere oss om telling av reir og ringmerke toppskarv. Men vi begynte likeså godt turen med å fange en voksen *teist* på reir, som da selvsagt fikk en ring rundt foten. Vi talte 13 teist utenfor fortøyningsplassen, noe som indikerer at det er normalt med teist på holmen i år også.

Når vi kom lenger inni toppskarvkoloniene fikk vi det veldig travelt. Toppskarven er en fugl som legger reirene sine på de mest utilgjengelige plassene i storsteinede steinrøyser. Dermed blir det mange akrobatiske øvelser for å prøve å finne reirene for å telle innholdet eller få tak i ungene for merking. Dette er en jobb som stinker, bokstavlig talt. Når en kryper inn i noen av hulene så er salmiakkstanken utrolig sterk. Skulle en være så heldig å få tak i en av de voksne, så må en for all del ta et godt tak rundt halsen og beina slik at en ikke blir rammet av det skarpe og kraftige nebbet eller klørne.

Resultat

I 2008 ble det talt opp 322 egg/unger i 25. mai (2,70 egg/unger pr reir). I år var det 124 reir med 290 unger/egg den 16. juni (2,34 egg/unger pr reir). Grunnen til at det er lavere antall egg/unger pr reir i

Det er ikke bare enkelt med opptelling og merking av toppskarv. De foretrekker å legge seg under de største steinene i steinurene og trangeste kløftene på øya. Her er det Oskar Bjørnstad (med Colaflaske i baklommen) og Dag L. Fjeldstad (med caps) som prøver seg på noen store unger mens Cecilie overvåker det hele.

Foto: Oddvar Auestad Steinstø

En voksen teist ble fanget på reiret. Denne ble lagt pent inn i hulen sin etter merking. Mannen med det brede gliset er Dag L. Fjeldstad

Foto: Oskar Kenneth Bjørnstad

Med en økning på over 80 % på et år så ser det lyst ut for havhesten på Jarstein.

Foto: Oskar Kenneth Bjørnstad

år er at nå var vi midt i den beste ungetiden hvor det var mange store unger og få egg. I motsetning til 2008 hvor det var mest egg og få unger. Det vil si at de vi talte i år er kommer mye lenger og vil ha en større overlevelsesprosent opp til flygedyktige unger i forhold til hva som er tilfellet i 2008. I år har vi heller ikke med de reira som eventuelt har mislyktes/forsvunnet i perioden fra 25/5 til 16/6. Dermed har vi nok hatt en økning i år i forhold til 2008. Nå er snart metningspunktet for den nordre delen av Jarstein nådd. I 2009 var det første året hvor det ble registrert hekking av et par på søre delen. Denne delen har vi ennå ikke hatt anledning til å sjekke i år. Vå håper på at vi kan få mulighet til å komme oss ut en gang til før sesongen er over, men om nordavinden fortsetter så ser det ikke så lovende ut. Vi er avhengige av godt vær for å komme oss ut til holmen.

Kolonien med toppskarv er forholdsvis ny. I 1988 ble det funnet 4 reir. Etter dette har vi tallene som følger:

1988	1989	1991	2001	2002	2004	2008	2010
4	7	5	32	35	68	119	124

Ringmerkede fugler

Selve merkingen resulterte i 11 voksne og 157 unger. Vi kontrollerte en fugl og den var merket som reirunge på Jarstein i 2007. Her er alle merkingene opp gjennom tidene listet opp. Det er langt fra alle år hvor vi har prøvd å merke alt som er tilgjengelig. Av de siste åra er det 2007 og 2010 hvor vi har forsøkt å merke alt.

1988	1989	1990	1996	1997	1998	1999	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2009	2010	SUM
3	11	2	21	6	5	16	19	14	36	34	16	41	106	43	157	529

Dette viser at det har vært en stor økning de siste åra. Vi gleder oss til fortsettelsen av dette toppskarveventyret.

Andre observasjoner

Krykkjene som er gått til hekking klarer seg faktisk bra i den nyopprettede kolonien mot sør. I denne delen var det 9 reir med innhold, 8 med 2 egg og 1 med 1 egg. I tillegg er det 3 par som ligger i "krykkjeveggen". Det var noen par i dalen som hadde prøvd seg. Disse fant vi ribbet under reirene. Er det vandrefalk som har vært på matauk i området?

Ærfugl har vi ikke talt opp i år. Disse teller vi bare opp i år med totaltelling for sjøfugl Rogaland. Men vi fant flere brukte reir som tyder på at disse også har hatt et godt år.

Havhesten er en art i etableringsfasen på Jarstein. I år er det kommet opp i 11 reirgroper med innhold. Dette er nesten en dobling fra fjoråret hvor det var 6. Og de har stadig inntatt nye områder. Dette er det også veldig spennende å følge med på, spesielt siden det går så dårlig med havhesten i resten av reservatene.

Måkene ellers ser ut til å ha en normal produksjon og et normalt antall. Disse er heller ikke talt opp i år. Men vil bli talt opp neste år i forbindelse med totalopptellingen av sjøfuglene i Rogaland.

Grågås er en art som det er sett litt av i år. Og på vår runde fant vi veldig mye dritt etter denne rundt omkring på øya. Dette blir nok den neste arten som blir funnet hekkende på Jarstein.

En av mange hekkende Karmøy-tjelder med ring fra British Museum. Dette er nummer FA97444 som ble avlest på Hydro-området 21.7.10. Den ble merket i Lincolnshire på den engelske østkysten som voksen 23.8.01.

Gjenfunn og kontroller 2010

Nedenfor følger et lite utvalg funn av sjøfugler merket i Karmøy og tilbakemeldt i 2010 (per 1.12). Flere kontroller og gjenfunn kan studeres via www.ringmerking.no/cr eller karmoy.ringmerkingsgruppe.no

Gråmåke. Det er innrapportert mange avlesinger av fargemerka gråmåker i løpet av 2010, så langt. En av de mest interessante er måken på bildet: JR8K, merket på Hydro-området i 2004. Mange avlesninger gjør at vi vet at overvintringsplassen ligger på den franske kanalkysten. Underveis mellom Karmøy og Pas-de-Calais, raster den i Danmark.

Sildemåke. Fargemerkingen gir årlig flere titalls tilbakemeldinger fra kystene av Vest-Europa og over Gibraltar til Marokko. Noen sildemåker drar innenlands, f.eks. til Colmenar Viejo, en søppelfylling nær Madrid. Her et eksempel: Sildemåke med fargering JK3S merket på Hydro-området som unge 10.7.05 ble første gang sett på den spanske søppelplassen 3.11.07 og hver vinter siden, sist 6.11.10. Fargemerkingen avslører også at sildemåker rett som emigrerer. JR5M merket som unge på Hydro-området 13.7.04, ble sett på en søppelfylling ved Ciudad Real i Spania 12.12.09. I mai-juni 2010 ble den observert som hekkefugl på Rauna ved Farsund.

Svarbak. Hundrevis av gjenfunn og kontroller av svarbak merket som unger i Karmøy gjennom årene viser at det viktigste overvintringsområdet er kyststrøkene rundt den sørlige delen av Nordsjøen, gjennom Den engelske kanal til Pas-de-Calais i Frankrike. Her et typisk gjenfunn: Unge merket på Ryvingen 25.6.09 med nr NOS 3020432, funnet død i Northumberland, Storbritannia 8.10.09.

Krykkje. En litt overraskende flytting i slutten av hekketida: En voksen merket på reir i Skudeneshavn 14.7.09, ble kontrollert i koloni i Riska, Sandnes 9 dager seinere.

Tjeld. I slutten av mars ble det i flokkene med nyankomne tjelder på Stavasanden identifisert 8 forskjellige tjelder med britisk ring. Gjennom årene er det gjort en mengde funn av tjeld på Karmøy merket i England, og flere av våre merkte er funnet der. Det store flertallet overvintrer på sørøstkysten, slik som den på bildet over; noen få tilbringer vinterhalvåret andre steder i Storbritannia. Høsttrekket går trolig hovedsakelig langs vestkysten av Danmark-Tyskland-Nederland før fuglene krysser over Kanalen. Sannsynligvis tar de også samme ruta tilbake om våren.

Øvert t.v.: Sildemåke-søsken har våget seg utenfor gjerdene på Hydro-området. De er snart klare for den lange reisen som mest sannsynlig skal bringe dem til Spania, Portugal eller Marokko. 19.7.10.
Øverst t.h.: Unge svarbakker ved Salvøy. Allerede i august drar mange av dem over Nordsjøen til England, Danmark eller enda litt lenger sør. 8.7.10. **Nede t.v.:** Tjeld med unger på parkeringsplassen på Hydro noen dager før avreise til Lincolnshire i England. 13.7.10. **Rugende grågås** på Kvalavåg, samme plass hver år, 6.5.10. En gåsunge merket på Kårstø 11.6.06 ble skutt i Jylland 1.9.09. Også en unge merket i Karmøy, ble senere skutt i Danmark.

Til ettertanke

Nesten faunakrim

Både før og etter at krykkjene var på plass for årets hekkesesong, ble det brukt mye tid og ressurser på å hindre de rødlista måkene i å få foffeste og mulighet til å bygge reir på industribygningene på Steiningsholmen i Skudeneshavn. Her monteres flere ”spikermatter” som skal hindre måkene i å lande. Også museet i Mælandsgården har blitt gjort utilgjengelig for krykkjene siden i fjor. De over 100 fuglene som ankom Skudeneshavn for en ny hekkesesong, er nå så godt som uten muligheter for hekking. Mange forsøk både fra naturforvalteren og fra Karmøy Ringmerkingsgruppe på å få til et samarbeid med hus- og grunneiere for å redde krykkjene, mislyktes. 26.3.2010.

- Det må jo brukast te noge

Næringsutvikling kalles det. Skåner planleggere og politikere sjeldne naturtyper og det biologiske mangfoldet i Karmøy? Er naturvern et viktig moment i arealplanlegging og ressursutnyttelse i kommunen? Forvaltes Karmøynaturen til folks beste? Er naturbruken vår bærekraftig? Går det mye penger til naturforvaltning i Karmøy? Er bevaring av naturen vår et tema politikerne våre ofte har på dagsorden? Dersom svarene på de fleste eller alle disse spørsmålene er nei, har Karmøy et stort problem framover. Bildet fra Sund (25.4.10) viser ett av mange eksempler på den bit-for-bit forvandlingen som skjer i Karmøynaturen.

Tom for fisk

Tom for fisk er også denne uheldige havsula som har fått en floke nylontau rundt nebbet. Dømt til sultedøden i et hav av søppel. Falnes, 12.7.10.

– Om de ulike beregningene vi har sett, slår til, vil situasjonen om 40 år være at vi i praksis er gått tom for fisk, sier Pavan Sukhdev, leder for UNEPs avdeling for grønn økonomi.

UNEP har nå sendt en rapport ut på høring hvor eksperter konkluderer med at det er nødvendig å kutte hardt i fiskerinæringens subsidier og opprette vernesoner for å unngå en katastrofal reduksjon av fiskebestandene. Ifølge UNEP er det først og fremst statlige subsidier som fører til overfiske, og i dag er fiskeflåtene 50–60 prosent større enn de burde vært, advarer Sukhdev. Allerede i dag har 30 prosent av fiskebestandene brutt sammen. UNEPs direktør Achim Steiner tror likevel ikke det er for sent å snu.

– Våre institusjoner og våre regjeringer er fullt ut i stand til å endre kurs, sier han. (NTB-melting 17.5.10).

” Prosjekter med sikte på å redusere tettheten av mink på Karmøy i Rogaland ser eksempelvis også ut til å gi positive resultater i forhold til hekkesuksess hos terner.”

**Handlingsplan mot amerikansk mink – høring
Direktoratet for naturforvaltning, 22.3.10**